This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Scan 7613.5

Harvard College Library

FROM THE GIFT OF

MRS. E. C. HAMMER, OF BOSTON

For the purchase of Scandinavian Books and Books relating to Scandinavia

IN MEMORY OF

EMIL CHRISTIAN HAMMER

DANISH CONSUL AT THE PORT OF BOSTON FROM 1859 TO 1894

Received 14 July, 1900.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

AUGUST BALLE

UNGE DAMER

KRISTIANIA
FORLAGT AV ALB. CAMMERMEYER
1887.

Digitized by Google

HARVARD COLLEGE
JUL 14 1900
LIBRARY.
Hammer fund

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI.

Digitized by Google

ERLA.

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

Fredhejm, løjtnant Horn-Hansens landsted, ligger en halv times gang fra jernbanestationen.

Man følger i begyndelsen landevejen, graa og støvet med opdyrkede marker paa siderne. Bondegaarde ligger omkring paa de smaa højdér; et enkelt landsted ses ogsaa. Ellers er de fleste av disse bygget nærmere fjorden, nede paa skraaningen i skogen. Derfor ser man dem ikke; de anes kun ved de hyppige sideveje, som fra storvejen bøjer av nedover og taber sig inde mellem naaletrærne.

En slig sidevej slaar man ogsaa ind paa, naar man skal til Fredhejm. Den er bredere end de øvrige og gennemfuret av hjulspor. Paa den ene side løber et slags fortoug av planker, en i bredden, som er uundværligt i regnvejr.

I skogbrynet ophører det; ti herfra er jordbunden fastere. Kommer man hid paa en hed

Digitized by Google

sommerdag, stanser man gerne i den svale skygge og ser sig tilbage.

Og træffer det til at være i høonnen, er der liv over de store engmarker. Det lyser i jenternes hvide skaut, og arme og river røgter sin ensformige dont. Er læsset fuldt, holder de inde et øjeblik og ser efter det, mens det i ujevne bevægelser langsomt fjerner sig opover mod »gaarden«. Saa skrangler en tom høvogn nedover bakken. Den svinger op lige ved slaattefolkene, og arme og river og skaut kommer igen i bevægelse.

Og indtrykket av stedet sænker sig samtidig helt og sluttet i ens indre: de grønne, frodige agre med enkelte gulnede flekker i allerede, bondegaardene, hvidmalte eller rødmalte med hvide vindusposter og med smaarudede, solglitrende vindur, blaahvid røg, som stiger og taber sig i soldisen, landevejen, graahvid, lysende bortimellem agre og enge, den gule stationsbygning højt oppe med det stramme, blankslidte skinnebaand glidende ud til begge sider, bagenfor aasen, høj, stupbrat avfaldende, skogklædt, tegnende sin mægtige silhouet med bløde, gyldenviolette, let skælvende linjer mod den matblaa himmel.

Et stykke inde i skogen deler vejen sig pludselig. Alle hjulsporene bøjer av tilhøjre mel-

Digitized by Google

lem to gamle furuer, av hvilke den ene bærer en trætavle med paaskrift: Til Rydvold.

Intet merke fortæller, at den anden vej fører til Fredhejm. Den er smal, ikke stort bredere, end at en vogn kan passere den. Men efter dens udseende at dømme gaar dette ikke ofte paa. Granerne har drysset sine brune, visne naale i de siste hjulspor, og langs siderne drar myrerne i talløst mylder frem og tilbage, frem og tilbage. Det er en ensom, stille vej — især ud paa sommeren, naar fuglene har ophørt at synge. Skyggetause svæver de hen mellem grenene — til og fra redet, hvor mor skermer de netop udklækkede unger. Kun ekornet faar vandreren til at stanse og se op. Han hører paa dens ejendommelige strubelyd og følger dens stødvise, lynsnare bevægelser.

Vejen skraaner svagt hele tiden. Saa gør den en svingning. Og i en liden sigd-formet hulvej løber den ned mod den lave, aabentstaaende jernport mellem de to granitstolper — man staar inde paa den kiselstrødde gaardsplads paa siden av huset.

Det er bygget i schweitzerstil med vildvinomslyngede verandaer og aprikosespaliers opefter de gulbrunt ferniserte vægge. I kvistetagen er gesteværelset; det vender ud til denne side. I

Digitized by Google

den modsatte ende av huset er pigeværelset. Lige over havestuen, av størrelse som denne omtrent og med udsigt ned igennem haven og udover fjorden, har løjtnanten og fruen sit soveværelse. Nedenunder er saa havestuen imellem spisevæ-relset og fruens kabinet, bagenfor dette »kontoret« og i den fjerde fløj køkkenet.

I haven findes ingen frugttrær. Den forrige ejer syntes bedre om en have à la park, især da han kunde faa alleslags frugt og grønsager fra Rydvold. Og løjtnant Horn-Hansen er, efter at ha tænkt nærmere over det, fuldstændig enig med ham i det.

Et stengerde dækket av slyngende planter omslutter huset og haven. Denne gaar lige over i stranden, som sænker sig med en skinnende sandgrund udover. Derfor har man været nødt til at sætte badehuset op ude for enden av en lang, smal stenbrygge. Lige ved ligger løjtnan-tens lystkutter, »Pilen«, grønmalt, med en hvid rand i æsingen.

Det er bare et godt stenkast fra stranden og op til huset. Lyse, sandstrødde, snoede gange forbinder dem. I svag stigning fører de en mel-lem grupper av graner og løvtrær — en gammel furu hæver sig over de andre — til kroketpladsen foran den brede veranda. I den øvre kant af

Digitized by Google

græsplænen, som ligger nedenfor denne, staar en dobbelt række rosentrær.

Granskogen omslutter det lille sted — skermer det for vinden, gemmer det for alle nysgerrige. Men trist gør den det alligevel ikke; fjorden ligger jo derudenfor.

Den blinker, blender, lyser mellem de slanke stammer og drar øjet med henover sine blanke, bævende veje, længere, bestandig længere — til et hvidt sejl, til en dampers røgstribe, til tjeldene, som blaaner i soldisen og lukker synskredsen med sin rolige bølgelinje.

Og naar solen løfter sig over Ekebergsletten i øst, da bærer fjorden paa sine solglitrende smaabølger morgenrøden over til dem i den dunkle skog. Den skyller den op paa stranden, og derfra glider den opover gennem haven, mistende sit lysguld i hvert træ, paa hver blomst, mellem hvert dug-glimrende græsstraa.

Men naar kvelden kommer — sommerkvelden med sine lette skygger, der nølende lister sig fra skogen ud paa stranden — da skifter fjorden udtryk. Den siste bølge lægger sig til hvile paa sandet; det lyder mildt og blødt som sukket hos et sovende barn. Og efterpaa blir det saa tyst, at man uvilkaarlig dæmper sit eget aandedræt. Man stirrer paa det blanke vand,

Digitized by Google

hvor en bleglys stribe hist og her fortæller om den svindende dag, mens drømme, fredelige drømme, følger skyggerne, som langsomt brer sig udover — sænkende sig som lange, silkebløde øjenfrynser over et søvnsvangert blik.

Saa kan det hænde, at det med en gang flammer rødt mellem trærne og henover vandet. En baads mørke skrog skimtes, og i forstavnen knitrer ilden i fururoden. De lystrer. Flammerne kaster mørket tilside, og det flakkende ildskær spiller over grenene. De synes at bevæge sig som i storm, og imellem stammerne raver underlige skyggeformer.

Man sidder og ser paa det og synes, at fiskernes mørke skikkelser er saa store, trærne forekommer en højere end før, skumringen dybere, vandet sort som en nykastet grav, hvor ikke lysningen gør det blodrødt og skælvende. Det eneste, som ikke forandrer sig noget, er det skogklædte, dystre fjeld, som ligesom glider frem fra baggrunden — det er bestandig saa stort.

Og saa forsvinder baaden — pludselig og med dæmpede aareslag, som den kom — — — den opskræmte sommernat synker tilbage i sit leje; de fredelige drømmerier vugger sjælen videre gennem sine tause harmonier.

Digitized by Google

En vigende afglans hist over trætoppene er endnu tilbage efter fredsforstyrreren — saa blir ogsaa den borte — og stedet ligger der slumrende og hvisker sit eget navn.

2.

Det er nu ikke paa grund av nogensomhelst egen fortjeneste, at Johannes Horn-Hansen ejer et saant smukt landsted. Han er nemlig løjtnant u. f. l. i den norske kavalleribrigade og ingenting andet. Men saa har han til gengæld sin kone, og det betaler sig ganske anderledes.

Før han lærte hende at kende, var han alvorlig bekymret, løjtnanten. Ti han havde adskillig gæld og saa ingen udsigt til at komme ud av den. Ikke at han havde levet overdaadig egentlig. Men søn av en fattig og forfængelig kaptejn, selv vakker og velset overalt og uden noget fastere holdepunkt i sin karakter, lod han sig tankeløst drive med strømmen, indtil han en vakker dag med forfærdelse saa sig i en underbalance av mellem 5 og 6 tusen kroner. Dertil kom desuden en anden bekymring — den, at han ikke havde raad til at gifte sig. At stifte familje havde bestandig staat for ham som noget av det

Digitized by Google

mest lokkende, livet bød paa. At bli dægget for av en sød liden kone, at kunne lægge sig rolig om lørdagen i bevidstheden om, at han næste morgen vilde finde det tilstrækkelige antal knapper i skjorten og strømperne stoppet, at faa sig en liden søn, som han kunde lege med og lære at gymnastisere og staa paa ski — alt dette var tanker, som sysselsatte ham i hans ledige timer og fik ham til at smile lyksalig. Men nu?

Vistnok dukked den tanke undertiden op i ham, at han kunde finde sig en rig pige; men han skøv den bestandig med foragt fra sig igen. Ti han havde meget store tanker om kærligheden, og intet skulde nogensinde bringe ham til at gifte sig med en, som han ikke holdt av. Man kan derfor fatte hans glæde, da han merked, at dette i fuldeste maal var tilfældet med Milly Hart, datter av en av Trondhjems rigeste mænd.

Det var under et besøg deroppe, paa et bal, at han merked det; og allerede kvelden efter, ogsaa paa et bal, erklærte han sig.

Konsul Hart blev ikke fuldt saa fornøjet over denne erklæring som hans datter. Officererne havde han i det hele tat ikke meget tilovers for, og de unge løjtnanter især harcellerte han, hvor han kunde komme til. De dudde efter

Digitized by Google

hans mening blot til tre ting — men som de da ogsaa kunde perfekt — nemlig: danse, være tølperagtige mod sine undergivne og leve av sin kones medgift. Og de tre egenskaber syntes han ikke, det kunde være videre værdt at gifte sig med. Det sa han da ogsaa til sin datter med al ønskelig oprigtighed. Men da resultatet blev, at Milly med taarer i øjnene sa, hun vilde bli »ulykkelig for livet«, om hun ikke fik »Johannes«, saa skyndte han sig med at si ja og amen. Var der noget, som han havde absolut antipati for, saa var det det tragiske.

De blev forlovet ved juletider, og allerede i slutningen av mars stod brøllopet. Konsul Hart var nemlig ikke den mand, som opsatte til om formiddagen, hvad han kunde gøre om morgenen, og desuden tænkte han paa at foreta en indgribende ændring i sit levesæt, og denne kunde ikke finde sted, før det andet, datterens brøllop, var vel fra haanden.

Denne ændring bestod i intet mindre end at trække sig ud af sine forretninger, bryde op fra Trondhjem og nedsætte sig i en større by — København stod som den mest lokkende for ham. Han vilde gøre det av to grunde. Han var en lidenskabelig musikelsker — og i Trondhjem var det smaat med musiklivet — og for

Digitized by Google

det andet ønsked han, at hans døtre skulde faa udvikle sig under større, friere forhold, faa »verdenskulturens stempel paa sin personlighed«, som han i tankerne udtrykte det.

Ti konsul Hart har en datter endnu foruden Milly. Det er Erla; og hun var dengang, for vel halvandet aar siden, sytten aar gammel, fire aar yngre end søsteren. Sin hustru misted han et par dage efter Erlas fødsel.

Og denne datter elsker han over alt andet. Saa ofte han ser ind i hendes store, brune øjne, siger han med stolthed til sig selv, at hun er hans datter. Milly holder han vistnok ogsaa av; men hun er dog av en anden race — han trækker paa skuldrene og mindes sin kone. Denne aandelige passivitet, denne mangel paa evne til at interessere sig for noget, der ikke paa det nøjeste er knyttet til hendes daglige liv, denne kølige tilbageholdenhed for alt, som rager lidt op over det almindelige — det var moren, det var ingen tvil om det!

Derfor forstyrred det heller ikke i minste maade hans plan, at Milly gik bort og forlovede sig. Ja, i stilhed var han i grunden ganske fornøjet over det — havde det bare ikke været med en løjtnant! Ti han var saa temmelig paa det

Digitized by Google

rene med, at han ikke vilde kunne faa stemplet hende paa den omtalte maade.

Dagen efter brøllopet drog de nygifte til Paris.

Og da de havde været der omtrent i tre uger, modtar de en dag til sin store forbauselse et brev fra Erla, som fortæller, at hendes far og hun er flyttet til København, og indbyr dem til at besøge dem paa tilbagevejen.

Konsul Hart havde holdt sagen hemmelig, da han er en ynder af overraskelser.

Og det gjorde de da. De fandt dem i en elegant, nymøbleret lejlighed i Bredgade. Og Milly kunde ikke andet end forundre og ærgre sig en smule over søsterens elegante toiletter og over al den opmerksomhed, som vistes hende bare i de faa dage, hun var sammen med hende — Erla havde bestandig for hende været barnet, som man intet videre hensyn tog til.

I juni maaned vendte Milly og hendes mand hjem til Kristiania. Det første, som det nu gjaldt om, var at finde et passende opholdssted for sommeren. De fik anslag paa Fredhejm, som baade var lejeledigt og tilsalgs, og da de kom derud for at bese det, blev de begge saa indtat i det, at de købte det.

Især fandt Milly stedet fortryllende. Dets

Digitized by Google

ensomme, avsondrede beliggenhed, deres ubekendtskab med dem, som bodde rundt omkring — en enkelt familje undtagen — sa hende, at hun skulde faa beholde »Jossen« fuldstændig for sig selv. I det kapitel var hun en smule egoistisk. Men løjtnanten tilgav hende det gerne. Ja han glæded sig over denne lille fejl, hvis den kunde kaldes saa; ti ellers havde hun efter hans mening været fuldkommen, og da vilde han havt indtrykket av at være hende saa altfor uværdig.

Iaar er det den anden sommer, de ligger derude.

Milly har intet øjeblik følt andet end henrykkelse over deres lille rede, mens derimod løjtnanten i begyndelsen — før han havde været paa eksersits — av og til greb sig i at kede sig. Han var nemlig ikke mere alene om at bli dægget for; Baby — hendes døbenavn er ellers Augusta — deres fire maaneder gamle datter, fik ogsaa sin del — og den var ikke liden. Ved slige lejligheder gik han gerne op paa altanen udenfor deres soveværelse og saa over trætoppene ind mod byen, av hvilken kirkespirene og enkelte højere punkter rager i vejret. Og saa ærgred han sig enten over Nils Bratlaug paa Rydvold, som bestandig havde saa meget at bestille, eller han fik det forfløjne ønske at indby

Digitized by Google

nogle venner til en flot souper med en munter sejlads efterpaa langs landet og med cigarer og likører ombord. Men naar saa Milly kaldte paa ham, forat han skulde se paa Baby spise eller sove eller bade sig, mens hun smilende sa, at hun ikke kunde tænke sig noget dejligere end at leve der i denne idylliske fred med Baby og ham, havde han ikke hjerte til at udtale ønsket om, at lidt forandring vilde smage ham noksaa godt.

Men da han laa ude og ekserserte, skønte han slet ikke, at han havde kunnet kede sig paa Fredhejm, og han bad i stilhed Milly om tilgivelse for det. Kameraternes støjende, drikkende liv, som han i sine ungkarsdage havde fundet noksaa behageligt, smagte ham slet ikke mere. Og tiltrods för, at han fandt det temmelig kedeligt at bli kaldt for bestefar bestandig, som kameraterne havde døbt ham, saa kunde han alligevel ikke være anderledes.

I begyndelsen av august vendte han tilbage til Fredhejm, og formelig rørt la han sig igen tilrette i de bløde hynder, som skebnen saa overflødig havde udstyret ham med.

Konsulen og Erla har de ikke set siden hin gang i København. Milly har i sine breve flere gange hentydet til, hvor morsomt det skulde

Digitized by Google

være at se dem paa Fredhejm; men hidtil er det ikke blet til noget. Hun og Erla fører korrespondansen; men ved den sistes dovenskab blir den alt andet end regelmæssig.

Ved højtidelige lejligheder, som for eksempel da Baby kom til verden, telegraferer konsulen nogle pene ord.

3.

Ude fra løjtnantens brygge ser man hjørnet av badehuset paa Rydvold.

Dette sted er, i modsætning til Fredhejm, et fuldstændigt gaardsbrug og har en besætning av 30 kør og 10 heste.

Nils Bratlaug ejer det saagodtsom alene nu; han har lidt efter lidt købt det av faren, en av Kristianias mere bekendte advokater.

Advokat Bratlaug havde aldrig drømt om, at hans søn vilde være landmand. Han havde betragtet det som en selvfølge, at hans lyst stod til jusen, at han vilde bli advokat som han selv, gaa ind i hans forretninger, trække læsset videre, naar han ældedes og ikke orked mere. Han forstod i det hele tat ikke, at en, som havde anledning

Digitized by Google

til at bli jurist, kunde kaste vrag paa en slig anledning.

Han la vistnok med sorg merke til, at sønnen fik daarlige vidnesbyrd paa skolen og heller gjorde alt mulig andet end læse. Men han trøsted sig med, at lysten til bøgerne vilde komme senere. Han sa til sig selv, at hans søn var av de naturer, der gaar ligesom i søvne — længe: indtil de pludselig vaagner og tar luven fra alle andre.

Og derfor saa han en smule kølig overlegent paa sin hustru, da denne en dag halvt spøgende for ikke at saare ham spurte, om han ikke trodde, »Nilsemand« vilde befinde sig vel saa godt i en praktisk stilling som mellem sine juridiske bøger. Nils havde nemlig paa den tid med besvær faat artium og anden eksamen og havde tat fat paa jusen.

Men hans hustrus spørsmaal havde dog gjort ham urolig. Han spejded endnu ivrigere efter, om sønnen ikke skulde »vaagne«. Han forsøgte at hjælpe til ved at tale meget med ham — om juridiske sager, om politik. Men det var omtrent udelukkende ham, som maatte føre ordet. Undertiden sa nok Nils sin mening om et eller andet; men det irriterte som regel hans far mere, end naar han forholdt sig fuldstændig pas-

Digitized by Google

siv. Ti han kunde aldrig forsvare den efterpaa, selv om advokaten fandt den aldrig saa rigtig og aldrig saa let at hævde. Og saa kom dertil, at Nils udtalte sine paastande paa en saan overlegen og avgørende maade, at faren hver gang ikke kunde andet end tro, at han bare behøvde at angribe ham for at bli slaat tilbage igen eller i hvert fald bli mødt med sejg modstand.

Alligevel var det et tungt slag for ham, da Nils en dag kom ned paa hans kontor og sa ham, at han ønsked at avbryde sine studier og bli landmand. Men han skønte, det var sønnens alvor, at det var en beslutning, som langsomt var modnet i ham; og han bebrejded ham ikke noget. Han anerkendte personligheden, advokat Bratlaug.

Han sendte straks Nils til Aas landbrugsskole og købte kort tid efter Rydvold. Og da Nils kom tilbage og overtog gaarden, mildnedes advokatens sorg ved at se ham saa lykkelig i sin nye stilling og saa dygtig. Men helt tilfreds var han ikke. Der blev et savn tilbage i hans sind, og det avled en besynderlig uvilje i ham mod hans kone. Han ærgred sig nemlig over, at hun havde skænket ham bare denne ene søn og derimod hele tre piger. Havde han blot faat én søn til — han var sikker paa, at han vilde blet

Digitized by Google

jurist. Det var ikke tænkeligt andet, end at han, advokat Bratlaug, av to sønner i hvert fald maatte faat en, som var blet jurist — ja, en fremragende jurist.

Imidlertid gik aarene. Hver vaar drog advokaten og fruen og »smaapigerne« til Rydvold — advokaten betalte Nils 400 kroner i leje for sommeren — og først naar bladene faldt av trærne og markerne laa rimet bortover om morgenen, vendte de tilbage til byen igen. Men efterhaanden faldt »smaapigerne« fra. De gifted sig — en med en læge, en anden med en sagfører og den tredje med en adjunkt. Og skebnen vilde, at de alle tre maatte forlade byen, da sagføreren og doktoren nedsatte sig i Bergen og adjunkten kom til Trondhjem.

Ifjor som iaar har det derfor kun været forældrene, Nils har været oppe ved stationen og hentet i sin lille, lette trille, som faren sendte ham paa hans fem og tyveaarige fødselsdag, for tre aar siden.

Men ifjor, ud paa sommeren, fik de uventet besøg av den ældste datter, som havde sin toaarige søn med sig.

Den lille sa »bettefa« og vilde bestandig »jide, jide janke«. Og advokaten tog ham paa fanget og legte med ham. Men som han en

Digitized by Google

gang sad og saa ned i sit barnebarns smaa, bløde træk, følte han pludselig, at havde barnet baaret navnet Bratlaug, vilde det ha været ham meget, meget kærere.

Fra denne dag ærgred han sig sjeldnere over, at hans kone kun havde født ham én søn. Han var optat av noget andet, av den tanke, at Nils, om han gifted sig, vilde gi ham børnebørn, som bar hans navn.

En sønnesøn kanske! . . .

Muligheden av dette ønskes virkeliggørelse fyldte ham med en længsel, som blev sterkere for hver dag, som gik. Han tænkte paa, hvor gammel han var, gav sig til at regne ud, om der var nogen sandsynlighed for, at han fik se sin sønnesøn som student, som juridisk student, kanske som advokat — og endte regelmæssig med at smile over sine gammelmandsdrømme, som han bittert spottende kaldte dem.

Men bitterheden og spotten dræbte ikke drømmene. Det viste alle selskaberne, han holdt om vinteren, som fulgte efter datterens sommerbesøg. Og bestandig indbød han ungdom, og bestandig skrev han ud til Nils, at han haabed, han fik se ham den og den dag.

Nils undred sig meget over denne selskabssyge, som saa pludselig var kommet over hans

Digitized by Google

far. Men han føjed ham og rejste ind, endskønt den slags tidsfordriv var noget av det kedeligste, han vidste.

Men den lille trivelige, altid tilfredse fru Bratlaug skønte advokaten bedre, end sønnen gjorde det. Dog lod hun efter sedvane overfor sin egtefælles tilknappethed, som ante hun intet og kun tænkte paa sine blomster, Men i stilhed gik hun formelig paa lur efter lejligheder til at indvirke paa sønnen, til at aabne hans sind for den tanke, at Rydvold før eller senere vilde synes ham øde, naar han ikke havde hustru og børn omkring sig. Og samtidig lar hun ham forstaa, hvor stor en glæde han derved vilde gøre sine forældre, sin far.

Og ved enhver slig hentydning fra moren tænkte Nils, at han ikke skulde ha det minste imod at gifte sig, naar han bare traf en, som han kunde holde av eller ialfald være tjent med paa en saa stor ejendom som Rydvold.

Det er dog ikke stor udsigt til, at han skal træffe nogen. Damerne, som han møder i farens selskaber om vinteren, dem skyr han heller, end han søger dem. Ti han føler sig som en fremmed iblandt dem. Han ved ikke, hvad han skal snakke om. Landbruget, som han interesserer sig for, skønner de jo ingen ting av. Han ge-

Digitized by Google

nerer sig i grunden, naar han er sammen med dem. Men det tilstaar han ikke for sig selv. Idet han holder sig tilbage, smiler han bare — overlegent, lidt spottende. Og siger til sig selv: de har ingen interesser; jaaleri, pyntesyge, koketteri er det, som optar dem!

Og han har derfor ogsaa mere end en gang tænkt paa, at det eneste fornuftige egentlig vilde være, om han valgte sig en real bondejente til hustru. Men han opgir stadig tanken lige fort, som den er kommet. Ti tog hans far sig nær av, at han brød med jusen — og det ved han, at han gjorde, skønt han intet sa — saa føler han sig overbevist om, at han vilde ta sig endnu meget, meget mere nær av, ja neppe nogensinde forvinde det, om han gik bort og gav ham en bondejente til svigerdatter.

Og Nils dyrker sin gaard og steller sine heste. Han glemmer baade damerne og bondejenterne — indtil moren atter minder ham om dem.

Saaledes er disse mennesker, de eneste, som Horn-Hansens omgaas, naar de ligger paa landet.

Bekendtskabet skriver sig fra advokatens datter, adjunktfruen i Trondhjem, som kom i konsul Harts selskaber. Ti da hun hørte, at

Digitized by Google

Milly skulde til Kristiania, sa hun, at hendes forældre vilde bli meget glade, om hun og hendes mand vilde gøre dem et besøg og bringe hilsener fra hende.

I byen kommer de i hinandens større selskaber, og paa landet avlægger de visitter, naar de kommer og rejser, og tilbringer gerne et par gange i løbet av sommeren kvelden hos hinanden.

Det var Bratlaugs, som anbefalte løjtnantens Fredhejm.

4.

— Kan du skønne, at vi ikke hører noget fra København, Jossen min? spurte Milly sin mand dagen efter hans hjemkomst.

De sad i sin nipsprydede havestue.

— Aa! svarte løjtnanten, de ligger vel ved et eller andet badested dernede, og Erla er saa omsværmet av beundrere, at hun ikke har tid til at skrive. . . . Hun maa sandelig være blet indtagende, du! . . . og han saa bort paa skrivebordet, hvor hendes kabinetsbilde stod i en messingramme.

— Hun er da ikke vakker!

Digitized by Google

— Siger du egentlig det?

— Enhver kan se, at hendes træk er alt andet end regelmæssige! sa hun rolig. Hun vidste, at hendes var det.

— Ja, det har du forresten ret i . . . nej, vakker er hun altsaa egentlig ikke . . .

Løjtnanten syntes fremdeles, hun var vakker, men vilde ikke modsi sin kone.

Et par dage efter fik de endelig brev.

— Men fra Stockholm, du! sa Milly forbauset.

Og hun læste det højt. Erla fortalte, at hendes far og hun havde været i Stockholm i tre uger og moret sig »over al beskrivelse«. Saa fortsatte hun lige efter:

»Iovermorgen rejser vi til Norge. Far skal til Trondhjem for endelig en gang at faa avviklet sine forretninger. Jeg har ingen synderlig lyst til at være med. Den lange jernbanefart staar endnu for mig, siden dengang vi rejste til København. De uendelige skogstrækninger, som man skal igennem, og som er saa mørke og triste — og kedelige rent ud sagt! Og desuden er jeg hjerteløs nok til ikke at længes efter at gense min fødeby. Disse brede gader, hvor man ikke møder nogetsomhelst uden kanske et par engelske bakkenbarter, — og saa denne evinde-

Digitized by Google

lige domkirken! Derfor saa — ja, vi kommer altsaa til Kristiania onsdag em. kl. 5,38 med to streger under. Hils svoger fra mig — men han bryr sig vel ikke om nogen hilsen nu mere fra unge, vakre damer? Jeg har nemlig hørt, at han brød sig om det, før han fik se dig!«

Løjtnanten smilte og saa bort paa skrivebordet. Milly smilte ligeledes — fik se dig! gentog hun i tankerne.

Da hun var kommet til ende med brevet, sa hun:

— Det skal bli morsomt at faa se paps og Erla!

— Ja, det er jeg ganske enig med dig i, Milly!

— Hvor glade de vil bli, naar jeg viser dem Baby, du!

— J..a naturligvis! Løjtnanten havde i øjeblikket ikke tænkt paa Baby.

De rejste begge ind og tog imod dem.

Milly forsøgte at overtale sin far til at opsætte rejsen til Trondhjem en dags tid, forat hun kunde faa vise ham Baby, men uden at det lyktes. Han maatte imidlertid love hende, at han skulde bli nogle dage hos dem, naar han vendte tilbage og hented Erla.

De fulgte ham alle tre til stationen om kvel-

Digitized by Google

den og tog efterpaa en droske ud til vestbanen for at naa 8-toget.

Da de kom ind paa perronen, stod advokat Bratlaug der.

De forestilled Erla for ham.

En let forundring viste sig i hans øjne, da han hørte, hvem hun var — hun syntes ham saa forskellig fra søsteren.

Løjtnanten la ikke merke til denne forundring; men derimod la han merke til noget andet: at advokaten kasted sin nytændte havaneser for at kunne gaa ind i samme kupé som damerne.

Og derfor sa han ogsaa senere smilende til Erla, at hun havde gjort en ny erobring, siden hun erobred ham, nemlig advokat Bratlaug. Ti han havde endnu aldrig set ham opgi sin cigar for at kunne holde damerne med selskab, havde tvertimod mange gange hørt ham undskylde sig for disse med, at han maatte røge, naar han rejste.

Men idet han sa det, smilte hun saa ejendommelig, at han fik følelsen av ikke at ha aabenbaret hende noget saa særdeles overraskende endda.

Da de kom frem, saa advokaten efter, om Nils — som han plejed, naar han først kom ud

Digitized by Google

om kvelden — selv var der med vognen. Og han blev fornøjet, da han saa ham holde inde paa den sandede runding bag stationsbygningen. Ved siden av stod en lejevogn, som løjtnanten havde bestilt for anledningen.

Advokaten bad Erla om lov til at maatte forestille sin søn kandidaten for hende. Han kunde ikke modstaa lysten til at kalde sønnen kandidaten, naar han talte om ham — og Nils havde jo desuden andeneksamen! undskyldte han sig med for sig selv.

Og Nils rejste sig fra sædet og hilste. Hans far ønsked, at han var sprunget ned af vognen.

Man veksled nogle faa ord, før man steg op. Blandt andet ytred advokaten det haab, at han inden længe maatte faa den glæde at se frøken Hart paa Rydvold, og Erla takked.

De kørte lige bagefter hinanden; og da Nils svingte nedover mod Rydvold, vendte advokaten sig og hilste. Nils hilste ogsaa, men uden at vende sig. Han maatte formodentlig se efter hestene.

Men Erla smilte — sønnen var nok ikke saa let at erobre som faren!

Digitized by Google

5.

Det var ud paa eftermiddagen, dagen efter hendes ankomst.

De sad paa verandaen og drak kaffe, hun og Milly og løjtnanten.

Haven laa dernede mættet med sollys. Furustammerne skinte rødlig mellem det grønne bar, gangene gled hvide og varme bortimellem plænerne og over skogbunden. Gennem birkenes svajende bladehang sendtes lyset ligesom strømmende henover det bløde græs, og indimellem de stive furugrene trak det sig ud i gyldne striber. Den svage luftning bar rosenduften og naaletrærnes aroma op imod dem.

Badehuset lyste blendende mellem trærne, masten paa lystkutteren vipped næsten umerkelig i bølgeskvulpet, den røde vimpel folded sig ud og faldt sammen igen med dovne bevægelser.

Og fjorden var et skælvende glitter. Og fjeldene løfted sig i synskredsen — svulmende, blaanende i den lysdirrende luft.

Erla laa tilbagelænet i den lave rørstol. Den bløde, frynsede øjenhaarsvifte la sin skygge over det mørkebrune øje. Haaret, som er lysere, faldt

Digitized by Google

i rige bølger ned i panden, bagtil bar hun det højt og med virr i nakken.

Løjtnantens blik gled uvilkaarlig hen over denne nakke og hals til koralperlen i hendes øre og tilbage igen. Hendes hud syntes ham det hvideste, han havde set, koralperlen det rødeste.

Og det er ikke frit for andet, end at hun finder det selv, naar hun stikker perlen i øret om morgenen foran spejlet. Da smiler hun. Og tænderne glimter frem bag de fugtigrøde læber derved, og smilehullerne i hendes kinder blir dybere. Hun ved nok, at der maa megen velvilje til for ikke at kalde hendes næse en opstoppernæse, for ikke at finde munden for stor og hagen for liden; men hun lar ikke være at smile for det. Ti hun ved ligesaa godt, at næsen sidder mellem to øjne, som . . . at munden har tænder og læber, som . . . at hagen har en kløft, som . . . — og koralperlen er fæstet.

Men som hun sad der og saa frem for sig under halvsænkte øjelaag, tænkte hun hverken paa perler eller spejl. Hun tænkte bare paa, at nu havde hun snart været der et helt døgn. Og imorgen vilde hun ogsaa staa op kl. 7, imorgen vilde hun sandsynligvis ogsaa komme altfor tid-

Digitized by Google

lig ned til frokosten, imorgen vilde hun ogsaa . . . gaa omkring i haven . . . bade . . . spise . . . slaa kroket . . . læse engelske dameføljetoner . . . gaa omkring i haven . . . bade . . . spise . . .

Hun blev lidt døsig efterhaanden. Det blev de andre ogsaa.

Men pludselig retted Milly sig i stolen, lytted og satte koppen, som hun var i begreb med at føre til læberne, varsomt tilbage paa bordet.

— Jeg syntes, jeg hørte Baby skrige! sa hun.

Løjtnanten tog cigaren ud av munden og anspændte ligeledes sine høreorganer.

Erla trak lidt spottende paa læben — hun fandt, at de kludsed altfor meget med den ungen. Og saa dette klidsede: Baby, Baby!

De hørte intet. Men Milly fik ikke ro paa sig, før hun havde forvisset sig om, at hun havde hørt fejl.

Da hun var gaat, saa løjtnanten smilende paa Erla.

— Tror du, du blir en ligesaa øm mor, svigerinde?

Hun svarte ikke, men tog rosen, som laa i hendes fang, og kasted den i hodet paa ham.

Digitized by Google

Han la cigaren fra sig og bøjed sig efter den. I det samme saa han sit snit til at trække skoen av hendes vippende fod og slænge den ind under stolen, hun sad paa.

Men hun greb lynsnart cigaren, dypped den i hans kaffekop og fik lagt den tilbage paa sin plads, inden han dukked op igen med rosen, rød i ansigtet og med en sejrsstolt mine.

Han nikked ertende til hende og tog atter fat paa cigaren.

— Nej men! . . . og saa opdaged han, at den var ganske vaad ude paa enden. Han skelte bort i kaffekoppen — fuld av aske.

Nu var det Erlas tur til at nikke. Saa brast hun i latter over hans dumflaue ansigtsudtryk.

Han ærgred sig lidt over, at hun lo av ham; men han trøsted sig med, at han skulde hevne sig ved lejlighed. Og saa var hun saa nydelig, forførende, charmante, naar hun lo! Han vilde si hende . . . si hende . . . jo, at alle andre harmonier ved siden av hendes latter blev disharmonier.

Og havde han ikke i det samme hørt Milly inde i havestuen, havde han sagt det.

Da hun viste sig i døren, havde Erla faat sat skoen paa igen.

Digitized by Google

— Aa, Baby sover saa dejligt! sa Milly. Du kan faa lov til at gaa op og se paa ham, Jossen min . . . tag bare forsigtig i døren.

Havde ikke løjtnanten havt det princip aldrig at bli hidsig, var han blet det i dette øjeblik. Ti for det første var det at gaa i trapper lige efter middagen det værste, de kunde by ham, og for det andet likte han ikke at bli kaldt for Jossen, naar Erla hørte paa det — han havde instinktmæssig følelsen av, at hun fandt det latterlig. Han sa imidlertid noksaa venlig:

— Nej du . . . jeg kunde nok ha lyst, men . . . jeg er alligevel bange for at vække hende, ser du . . . jeg gaar tungt, ved du . . .

Milly la haanden paa Erlas skulder:

— Kom, Erla . . . du og jeg skal gaa derop vi . . saa kan Jossen ha det saa godt og bli siddende her alene!

— Aanej, lad mig slippe du . . det er det kedeligste, jeg ved, skal jeg si dig, at se nogen sove!

Milly sa intet, men satte sig med et stramt træk ved munden. Hun havde ikke ventet, at hendes søster havde saa liden forstand paa, hvad den simpleste hensynsfuldhed tilsa.

Løjtnanten skotted bort paa Erla; men da

Digitized by Google

denne slet ikke la merke til ham, lukked han øjnene og lod sig synke dybere ned i stolen.

Han blev saa søvnig. I hans hjerne gled tankerne over i hinanden som halvt udviskede skygger. Han skulde hevne sig paa hende . . . charmante . . . leende . . . . hevne sig . . . Milly . . . og han sov sødelig.

Lidt efter gjorde Milly det samme. De var begge vant til at ta sin middagslur.

Erla rejste sig forsigtig og listed sig op paa sit værelse.

Det var svalt derinde; ti markisen var sluppet ned. Dens rødkantede tunger vifted i luftningen. Da hun traadte ind, stod de klare, hvide gardiner bugnende ud i værelset — hun lukked døren, og de faldt sammen.

Hun la sig i vinduet med albuerne mod karmen og hagen hvilende i hænderne.

Markisen havde ligesom klippet et lidet stykke av udsigten ud til hende. Hvad der laa bagenfor dette, kunde hun ikke se uden ved at bøje sig og se frem under markisen. Men det gad hun ikke.

Hun saa bort i den brune, sandige hulvej. Den laa der saa fredelig med svage solstrejf over. Hun fulgte med blikket de friske hjulspor

Digitized by Google

efter vognen, som bragte hende igaar. Ingen havde kørt der siden.

Laa det ikke længere tilbage end igaar? Hun smilte. Naar hun skulde være oprigtig, syntes det hende en noksaa lang tid siden igaar. Men hun vidste jo før, at de leved ensomt. Havde bare Milly været lidt anderledes! Hun var blet forunderlig gammelmodig, syntes hun. Og saa denne ejendommelige maade at snakke paa! Det var, ligesom de var blet babyer for hende svoger og hun ogsaa! Jossen min — isj!

Hun lytted — det var løjtnanten, hun hørte snorke helt did op.

Han var i grunden hyggelig. Hun tænkte paa cigaren og kaffekoppen og smilte. Bare saant blev nu lidt kedeligt i længden! Og hun vidste ikke noget andet, de kunde gøre sammen. Snakke? — hun trodde ikke, han kunde snakke om nogen ting. Hidtil havde han da ikke gjort det. La sig kurtisere av ham? Han gjorde det paa denne almindelige, kedelige maaden. Han var græsselig almindelig i det hele tat!

Hun saa bortimellem trærne. Et ekorn sprang der. Grenene gynged efter det. Saa kunde hun ikke se det længere; grenene blev rolige igen. Alt blev saa roligt . . .

Digitized by Google

Gik hun ret indigennem skogen der, kom hun altsaa til Rydvold!

Hun mindtes med en gang saa tydelig scenen oppe bag stationsbygningen, da de stod ved vognene: advokat Bratlaug, Milly, svoger, hun selv — og »kandidaten«, som rejste sig fra sædet og hilste. Nils Bratlaug . . .

Milly havde fortalt hende om ham. Han var kedelig, havde hun sagt; oplod næsten aldrig sin mund. Og ikke spor av kavaller; han kunde tvertom undertiden være lige ud uhøflig. Hun havde vist ret! I hvert fald sa han ikke et ord til hende, da hans far præsenterte ham — og ikke siden heller! Og naar hun genkaldte sig hans hilsen i svingen nedover mod Rydvold — hestene havde uden tvil kunnet klare sig, selv om han havde vendt sig et øjeblik!

Men i ét punkt var hun ikke enig med søsteren.

Milly fandt ham ikke vakker, og hendes indtryk, da han stod der i vognen og hilste, var lige modsat: at han var det. Hans skikkelse var rank og sterk. Haaret var skinnende sort og fyldigt. Panden var stejl med lige bryn over de blaasorte øjne. Læberne slutted tæt sammen. Han syntes hende mandig. Og da var han ogsaa vakker efter hendes mening, selv om næsen

Digitized by Google

var for lang og øjnene for smaa og læberne for tynde, og hvad det var altsammen, som Milly udbredte sig over.

Og som hun sad der og i tankerne tegned sig hans bilde, blev det andet: hans taushed, hans uhøflighed efterhaanden noget ganske underordnet for hende. Hun kendte saa umaadelig mange, som var saa umaadelig livlige og saa umaadelig høflige og saa umaadelig kedelige; kanske holdt han sig for god til at snakke bare for at snakke, til at være høflig bare for høflighedens egen skyld! Og saa likte han jo desuden ikke damerne — Milly havde endog kaldt ham en fruentimmer-hader!

Hun saa igen bortimellem trærne, som gemte Rydvold for hende — fruentimmer-hader? Og hun smilte.

6.

Rydvold ligger mere frit end Fredhejm. Dyrkede marker skyver skogen tilbage paa alle kanter uden paa den, som vender mod øst, og hvorigennem vejen fører. Et godt stykke ovenfor gaarden løber en smal skogtunge ud; den skjuler bygningerne fra landevejen.

Digitized by Google

Vaaningshuset er paa én etage, hvidkalket, overgrod med vildvin og med mørkeblaat tag, som skinner i solen. Vinduerne er smaa og indfattet i hvidmalte rammer. Bagenfor brer udhusene sig. Lige ved huset staar en birkelund med bænke og bord. Mellem de lyse stammer ser man det hvide havegerde med kæmpestore ribs- og stikkelsbærbuske bag og endnu længere inde frugttrærnes mørke stammer. Nedenfor og langt, langt udover ligger fjorden.

Det korte stykke, fra vejen løber ud av skogen og til den naar huset, skygges over av gamle, sterkt klippede almetrær.

Herfra tar bygningerne sig meget godt ud — som et gammelt herresæde, tænkte Erla, da hun kom gaaende der sammen med Milly og løjtnanten for at avlægge visit.

Oppe paa den brede stentram med de hvidmalte trækrakker paa siderne laa en stor, sort hund.

— Der ligger Nero! sa løjtnanten. Aa . . saa da gutten . . saa . . ja, du kender nok mig du . . saa ja . . saa . .

Og Nero knurred ikke mere til løjtnantens glæde. Han likte slet ikke saanne store hunde.

De blev modtat paa det hjerteligste av fru Bratlaug. Hun beklaged, at hendes mand var i

Digitized by Google

byen og hendes lange gut ude i arbejde, men haabed, at frøken Hart ikke vilde la sig skræmme fra at komme til Rydvold igen, selv om det bare var en gammel kedelig kone til at ta imod hende første gang, hun var der.

Saa tog man plads i havestuen, og lidt efter kom stuepigen ind med et stort bræt med vin og hjemmebagte kager.

Og Erla var slet ikke skræmt. Hun blev fra første stund indtat i den »gamle kedelige« frue. Naar hun saa ind i hendes venlige, blaa, lidt matte øjne og hørte hendes myge stemme si sit lille korte: ja, aaja! uden at der egentlig var nogen anledning til at si det, syntes det hende, at hun havde kendt og holdt av hende længe.

Men en smule skuffet følte hun sig vistnok over ikke at skulle møde hendes »lange gut«. Imidlertid saa hun sig omkring i værelset; men der var intet, som særlig minded hende om ham. Hun blev forundret over, hvor tarveligt det var altsammen.

Stolene var av mahogni med sort ulddamaskes betræk; blankpudsede og skinnende — som bordskiverne med de smaa, broderte brikker paa. De to sofaer var bredsædede og magelige. Paa væggene hang endel familjeportræter og et par kobberstik. Av bøger saa hun blot en mistænke-

Digitized by Google

lig en med guldsnit borte i vinduskarmen. Et par staalbriller laa ovenpaa den. Og saa »*Morgenbladet*« i en vældig bunke paa en stum tjener borte i et hjørne — det var det hele.

Men hun tænkte, at Nils Bratlaug naturligvis havde sine egne værelser, hvor de fandtes — bøgerne og det andet, som hun savned her.

Saa spurte fru Bratlaug, om hun ikke maatte faa lov at vise dem haven. Løjtnanten og fruen vidste hun nok havde set den; men frøken Hart kunde kanske ha moro av det? Det var for at faa anledning til at vise hende sine blomster, at hun sa det.

Og Erla blev ganske rigtig overrasket ved synet av blomsterpartierne paa plænen foran huset. Men hun var saa overbevist om, at det var Nils, som havde anlagt dem, da hun beundrende vendte sig til hans mor:

— Hvor smukt! . . Saa Deres søn er slig en blomsterelsker?

— Nilsemand! nej, det er mig, som har dem! sa hun. Ja, aaja . . Nilsemand . . . han vilde vist heller se potetesblomster her, han . . . men han faar nu ikke se dem! føjed hun polisk smilende til.

Erla smilte ogsaa, men lidt tvungent. Og samtidig ærgred hun sig over, at hun følte —

Digitized by Google

nej, hun følte naturligvis ingenting! Men det kom formodentlig av, at hun havde sat sig i hodet, det absolut maatte være ham, som havde plantet blomsterne. Men hun følte jo ingenting! Det vilde jo været komplet latterligt, om hun havde følt nogetsomhelst, hvad enten han nu havde plantet dem eller ikke! Og hun smilte igen — potetesblomster!

Men ved hendes side gik fru Bratlaug inderlig fornøjet over, at frøken Hart fandt hendes blomster vakre. Og hun smilte hen for sig og sa lavt og mygt:

— Ja . . aaja . . .

Da de havde beset haven, maatte de ind og spise en kage til. Lidt efter rejste de sig og sa farvel. Men fru Bratlaug fulgte dem ud i entreen, og derfra ud paa trammen, hvor »Nero« laa og slog med halen, saa snart den fik se hende.

En tjenestegut gik forbi med det samme og letted paa luen.

— Kan du si mig, Per, hvor Bratlaug er henne?

— Han var bort'i smia for lidt sia!

— Aa, da tror jeg, jeg ber dere gaa med mig den lille omvejen forbi smien. Nils vil bli bedrøvet, det ved jeg, om han faar høre, her har

Digitized by Google

været besøgende, uden at han har faat hilse paa dem. Havde jeg bare vidst, han var saa nær . . jeg stod i den formening, at han var langt tilskogs, jeg! Er det ikke skam at be dere om det da?

Men løjtnanten sa, at det vilde være dem en stor fornøjelse at gaa bort og hilse paa kandidaten. Og han bød fru Bratlaug sin arm.

— Tusen tak! sa hun; men hvis deres søde svigerinde vilde ta mig under armen, vilde jeg nok heller det . . saanne mandfolk tar saa lange skridt! og hun smilte. Jeg har mange gange prøvd at gaa arm i arm med Nilsemand; men jeg maa straks la være . .

Og smaasnakkende om dit og dat gik de over den store, græsbevokste gaardsplads, hvor der stod en slaamaskine og en arbejdsvogn.

Hun bad dem undskylde, at Nils var arbejdsklædt; det nytted jo ikke at gaa i fine klær, naar man tog haand i med overalt, som han gjorde! Og i stilhed haabed hun, at han var i sin røde uldskjorte; for den klædte ham saa godt.

Hun saa op paa Erla av og til, men søgte at gøre det ubemerket. Og saa tænkte hun paa sin mand, som var kommet hjem iforgaars og havde fortalt, at han havde rejst i kupé udover

Digitized by Google

sammen med løjtnantens og frøken Hart. Hun vidste nemlig ogsaa, at han maatte røge, naar han rejste.

Da de drejed om hjørnet av fjøset, saa de lysningen fra smien. Den laa et lidet stykke borte og for sig selv. Jordbunden omkring den var sort av kulstøv.

— Her kommer jeg med fremmede til dig, Nilsemand! sa fru Bratlaug og stak hodet ind av døren. Jo, han havde den røde uldskjorte!

— Saa! sa han. Han stod med ryggen til og lod, som om der var noget ivejen med blæsebelgen. Han havde set dem komme.

Endelig vendte han sig og hilste. Han undgik Erlas øjne og saa næsten blot paa løjtnanten.

— Vi bør sandelig skamme os over, hvor dovne vi er, sa denne, naar vi ser, hvilken yrkets mand De er, hr. Bratlaug!

Nils bukked, men sa ikke noget. Han var ellers ganske enig med løjtnanten.

Erla saa nysgerrig ind i smien — og gik over terskelen.

— Jeg vil raa frøkenen til at bli udenfor, sa Nils. Kulstøvet kender ingen persons anseelse.

— Det gør ingen ting! . . jeg er glad i at vaske mig, sa hun og smilte til ham. Arbejd

Digitized by Google

lidt for mig, vil de? . . jeg har ikke set nogen smi før.

Og han gjorde det, endskønt han sa til sig selv, at han ikke vilde gøre det. Hvorfor skulde han la sig beglo av det første det beste fremmede fruentimmer, som fik lyst til at tilfredsstille sin nysgerrighed?

Men det kom saa underligt. Han vidste ikke av det, saa arbejded han alligevel. Og en anden ting var ogsaa saa underlig. Han saa ikke paa hende en eneste gang, og endda saa han hende hele tiden. Kanske var det, fordi alt omkring hende var saa skiddent og stygt, mens det lyse, det dejlige, det, som smilte — det var hendes?

Der kom en uro over ham. Men han vilde ryste den av sig. Og derfor anspændte han sig til sin yderste evne; næsten vildt hagled slagene ned over det glødende jern. Men han fik ikke uroen bort alligevel.

De andre var blet staaende udenfor.

Milly begyndte at bli utaalmodig. Hun tænkte paa Baby, som kanske laa hjemme og skreg, fordi hun var borte, og saa paa sin mand for at gi ham et tegn med øjnene.

Men løjtnanten var ganske optat af at betragte Erla, som igen saa udelukkende paa Nils.

Digitized by Google

Han haabed, det vilde bli vind hen paa eftermiddagen; forat han kunde ta hende med ud i kutteren — saa hun kunde faa se, hvor flink han var til at sejle.

Men Milly fik sit stramme træk ved munden, som hun stod der og iagttog sin mand. Og pludselig gik hun hen til ham og hvisked temmelig skarpt, at de fik se at komme avsted.

Han nikked lidt aandsfraværende og uden at lægge merke til hendes udtryk.

Da de gik, stod Nils og saa efter dem gennem en av de smaa flaskegrønne, støvede ruder.

Saa rev han sig løs og gik bort og stak jernet ind i den glødende kuldynge — mens de forsvandt derborte bag fjøset.

Hvorfor smilte hun saaledes til ham, da hun gik?

Han klemte læberne endnu mere sammen og smilte foragtelig.

Kokette!

Men lidt efter blev han staaende og holde paa grebet av blæsebelgen — han saa bort, hvor hun havde staat.

Saa tog han sig pludselig atter sammen og arbejded energisk og uden stans, indtil den store klokke ringte til eftasverd.

Digitized by Google

7.

Om eftermiddagen blæste det op saa pas, at man kunde prøve paa at sejle.

Milly vilde ogsaa være med.

Løjtnanten blev en smule skuffet og meget overrasket, da hun sa ham det. For faa dage siden havde hun nemlig fortalt ham, at hun ikke befandt sig vel ombord i kutteren.

Han var nede og løste sejlene, satte rorpinden paa og kasted loss fra den røde fortøjnings-bøje. Erla syntes, han aldrig blev færdig.

Endelig kunde de gaa ombord.

Sejlene fyldtes, vimpelen orked næsten ikke at udfolde sig, og alt andet end pilsnart gled »Pilen« ud fra bryggen.

Erla vilde styre; men Milly sa, at hun ikke fik lov. Løjtnanten forsikred forgæves, at det ikke var det minste farligt. Han skulde sætte sig ved siden av og passe paa hende!

— Paa ingen maade! sa Milly kort.

Erla smilte. Var hun virkelig jaloux?

Men løjtnanten saa spørgende paa sin kone. Han skønte hende slet ikke. At hun kunde finde det noget morsomt at rejse ud og sejle i saant daarligt humør! Men ganske instinktmæssig lod

Digitized by Google

han være at se noget videre paa Erla og opbød derimod al sin elskværdighed for at behage sin kone.

— Hvor skal vi hen? spurte han.

— Did, hvor det er vakrest! sa Erla. Men ikke indover til byen, svoger . . . der har jeg jo været før!

Men da var der bare én vej at ta — den forbi Rydvold.

Hun saa hele badehuset allerede. Det maatte være længe siden, det var malt; det var ganske graaagtigt og gissent. Lige ved laa en snekke. Gennem sprinklerne paa havegerdet saa hun ribsene og de røde, lodne stikkelsbær; solbærne saa hun som sorte punkter. Æbletrærne var dryssende fulde av kart; de begyndte at bli bløde i farven. Oppe paa tagaasen gik duerne frem og tilbage. Hannerne sænkte vingerne, kroed sig og kurred. Hun hørte dem helt did ned. Paa gaardspladsen vasked tjenestegutten trillen. Fra fjøset rauted en ko nu og da.

Monstro hvor vinduerne var, som hørte til hans værelser?

Da kom han selv pludselig ud av vaaningshuset og gik over mod udhusene.

— Der gaar jo Bratlaug! sa løjtnanten. Saa

Digitized by Google

satte han haanden for munden à la raabert: Godkveld, hr. Bratlaug!

Nils vendte sig og hilste.

— Spør ham, om han ikke vil komme ombord til os! sa Milly.

Løjtnanten havde slet ingen lyst til at spørre ham om det, men han føjed sin kone.

— Vil De ikke bli med? raabte han.

— Tak, har ikke tid . . ingen vind desuden! svartes der tilbage.

Nils havde set kutteren komme og var gaat ud uden egentlig at tænke paa, hvorfor han gjorde det. Men nu, da han saa hendes lysklædte skikkelse dernede, tænkte han paa det. Og han ærgred sig over det, skammed sig. Var han da virkelig blet saa svag, saa fruentimmeragtig? Og han sa nej til indbydelsen. Han vilde vise sig selv, at han ikke var saa svag alligevel, naar det kom til stykket. Ti han kunde ikke for det — han havde en brændende lyst til at bli med. Men han bare hilste og fortsatte sin vej.

Kutteren gled forbi.

Og Milly brast pludselig i latter. Hun undte Erla saa inderlig godt denne ydmygelse.

Løjtnanten saa lidt usikkert paa Erla; men da han saa, at hun ogsaa lo, stemte han i med. Ti han var i grunden meget fornøjet over, at Nils

Digitized by Google

Bratlaug saa snart viste hende sin totale mangel paa, hvad han vilde kalde det chevalereske Erla var jo født for salonen, og hendes sympatier maatte som følge derav nødvendigvis være — løjtnanten retted sig i ryggen og tænkte med velbehag nærmere over, hvor hendes sympatier nødvendigvis maatte være.

Han la med glæde merke til, at Milly var i langt lysere lune nu end før, og tillod sig derfor ogsaa ganske instinktmæssig at betragte Erla lidt oftere.

Erla smilte endnu. Hun var saa glad over, at Nils Bratlaug ikke sad ved siden av hende i dette øjeblik. Da vilde hun ikke ha interesseret sig længere for ham, det var hun sikker paa. Nu gjorde hun det — og mere end før. Ti hun syntes, det var til hende, han for lidt siden havde talt. Han havde villet si, saaledes forekom det hende, at han aldeles ikke var blet bedaaret av hendes glatte ansigt, av hendes øjne, av hendes smil og derfor heller ikke brød sig om at sejle med hende. Og han var den første, som ikke var bange for at si sligt til hende. Hun havde set rigtig, da hun i ham saa en, som ikke ligned alle »de andre«, som ikke nøjed sig med at være mand bare udvendig! Derfor var hun glad.

Digitized by Google

Men saa egged det hende ogsaa dette, at han var gaat sin vej ganske rolig. Det fik heftigheden til at bruse frem i hende. Især naar hun la merke til, hvorledes søsteren saa paa hende — saan venlig, lidt medlidende.

Da flammed det op i hende med en gang — aa! hun skulde vise hende, at hun kunde vinde ham!

Løjtnanten havde sherry med og keks. Men kunde de nøje sig med to glas; for han havde desværre bare to?

Løjtnanten drak paa, at »hr. kandidat Bratlaug« næste gang, de drog ud at sejle, vilde vise dem den ære og naade at bli med, og Milly sa som spøgende, men med en let merkbar braad, at hun for Erlas skyld vilde ønske, hun havde bragt med sig nogle av sine danske beundrere til Norge, da de syntes vanskelige at opdrive paa disse kanter.

Erla smilte kun og saa paa hende — til Milly pludselig blev rød og veg tilside med blikket.

Løjtnanten la ikke merke til dette tause mellemspil og fortsatte med at spøge over Nils Bratlaug.

Samtalen førtes næsten udelukkende mellem ham og Erla.

Digitized by Google

Og hun talte en hel del og lo meget; var ofte rent overgiven.

Men undertiden greb hun sig ogsaa i at være saa underlig aandsfraværende. Da stirred hun drømmende ud for sig og lytted til bølgerne, som slog mod baadens planker.

Vandet var saa skinnende blaat, hvor hun saa, og kølvandsstriben viskedes ud, viskedes ud — som gamle minder.

Det begyndte at skumre, da de atter gled op paa siden av den smale stenbrygge.

Og da hun sprang iland, følte hun sig med en gang saa taknemlig, saa glad, saa . . . aa, hvor lykkelig hun dog var!

8.

Efter kveldsbordet listed hun sig ud igen; ned igennem haven, til stranden.

Hun maatte atter høre bølgerne skvulpe, se alle merker slettes av de vuggende vande.

Ti da kunde hun drømme — hun længtes derefter — drømme som før i baaden.

. . . . . Vandre langsomt bortover til smien igen, uden at se sig tilbage. Høre hammerslagene derinde, se den røde ild i de sorte kul,

Digitized by Google

de sodede vægge, den kullede jordbund foran huset. . . . Og gaa henover den paa sine fine, spidssnudede sko og i sin lyse sommerdragt, bort til terskelen . . endnu længere. Indtil hun igen stod derinde i alt det sodede og sorte og fulgte hans bevægelser — armene, som slog saa haardt, læberne, som pressedes imod hinanden, øjenlaagene, som sænkte sig, legemet, som bøjed sig og retted sig. Mens hans hode hæved sig saa frit og kækt, saa mandig mørkt over den nedfaldende, røde skjortekrave. . . . Eller se ham igen, som han stod paa græsvolden; rank og rolig og saa malerisk smuk mellem birkelundens lyse løv og vildvinens dunkle . . .

Men da hun var dernede, merked hun først, at luftningen helt havde lagt sig. Vandet laa blankt og blødt opover den blege, sandede strand; intet blad skalv paa trærne.

Hun satte sig paa bænken under den gamle furu og saa udover.

Kvelden drog fjeldene nærmere; linjerne, de tegned mod himlen, blev utydelige. Midtfjords skimted hun en tungtladet jagt. De slappe sejl fortalte og blev ved at fortælle hende, hvor stilt det var.

Hun lukked øjnene for at undgaa jagten, men saa den bare tydeligere.

Digitized by Google

Den kom der sydfra; hun vidste det. Sydfra — hun kunde ikke holde minderne tilbage. Ustanselig fulgte de med som en lysende kølvandsstribe — der var ingen bølger til at viske dem ud. Livet, som hun hidtil havde levet det, folded sig ud for hende. Det, hun havde beskæftiget sig med, det, hun havde følt trang til, havt smag for, elsket — altsammen saa hun.

Og efterpaa listed spørsmaalene sig frem, uden at hun kunde gøre for det.

Hvorledes vilde livet synes hende, om hun maatte gi avkald paa mesteparten av alt dette? Hvorledes vilde livet bli uden toner, uden teater, uden tindrende balsale, uden forstaaelse, uden fælles begejstring?

Men var det saa sikkert, at han ikke forstod hende, at han ikke elsked det samme som hun, var fyldt av det samme, begejstret for det samme?

Og med en gang husked hun, hvad hans mor havde sagt, da de vandred i haven.

Potetesblomster!

Hun vilde smile av det; ti det vidste hun, hun kunde. Men saa kunde hun det alligevel ikke — graate var det eneste, hun kunde; bare graate.

Hun var et stort barn, ja det var hun! Hun

Digitized by Google

var, hun var — men taarerne vilde ikke stanse, hvor meget hun saa sa det.

Først da hun hørte skridt nærme sig oppe fra haven, fik hun igen herredømmet over sig selv.

Hun vendte sig og saa en cigar lyse mellem trærne.

— Er du hernede, Erla? hørte hun løjtnanten spørge.

Hun svarte ikke, men sneg sig bag furustammen. Løjtnanten kom nærmere og sa halvhøjt hen for sig:

— Kære, hvor kan hun være henne da . . . Erla! . . Erla! Hm! . . kanske hun er gaat op ovenpaa . . men da havde hun vel . . Erla! . . er du hernede, Erla?

— Bu!! udstødte hun pludselig med hul stemme lige bag ham.

Løjtnanten hopped formelig av skræk.

— Ha, ha, ha, ha! lo Erla højt og støjende. Hun var saa angst for, at han skulde merke, hun havde graatt.

Løjtnanten derimod lo lidt forlegent.

— Din skøjer! sa han. Jeg tænkte forresten at spørre dig, om du ikke synes, det kan være paa tide at (syngende): tänka på refrängen, och . . och bege . . nej . . och . .

Digitized by Google

— Hvormange er klokken da? avbrød Erla ham.

— Over ti, ser du! og saa nøp han hende med det samme i øret. Han kunde ikke la det være her i mørket.

Men Erla lytted; hun syntes, hun hørte én ligesom snige sig ned igennem haven. Det kunde jo ikke være nogen anden end hende! og hun smilte foragtelig.

— Lad mig faa din arm, Johannes! sa hun pludselig, næsten ømt. Det er blet saa mørkt, at det er vanskeligt at se!

Og hun lænte sig tæt ind til ham. Løjtnantens hjerte banked. Hvorfor havde hun kaldt ham Johannes? Ellers var det bestandig bare svoger!

Tause vandred de opover. Løjtnanten turde ikke snakke av frygt for at skælve paa stemmen. Saa sa Erla pludselig:

— Nej, se, der staar jo Milly . . . for at passe paa, at vi ikke gaar vild, formodentlig!

— Milly! . . aa . . hm . . kanske . . mumled løjtnanten og forsøgte lempelig at befri sig for Erlas arm. Hans daarlige samvittighed gjorde ham med en gang overbevist om, at Milly vilde »misforstaa« situationen.

Digitized by Google

Saasnart Erla merked hans undvigelsesforsøg, stødte hun ham fra sig med en spottende latter.

Men da hun kom op paa sit værelse og fik tændt lys, satte hun sig ved bordet og føjed følgende postskriptum til brevet, hun samme dag havde skrevet til sin far:

»Det er sandt, jeg har glemt at fortælle dig den nyeste opdagelse, jeg har gjort — Milly er jaloux paa mig! Du kan tro, hun er morsom. Gid hendes mand bare var det halvparten saa meget! . . . Jeg længes en bitte liden smule efter dig.

D. s.«

9.

Erla vaagned tidlig den følgende morgen og var lysvaagen med det samme, hun slog øjnene op — begge dele, som hun plejed.

Hun satte sig overende i sengen og saa frem for sig. Saa rødmed hun pludselig, slog raskt silketeppet tilside og sprang ud paa gulvet.

Hun vilde ikke tænke mere paa det!

Saa trak hun nattrøjen av sig, linnedet, uldtrøjen — og skotted uvilkaarlig bort til vinduet,

Digitized by Google

skønt hun øjeblikket iforvejen havde overtydet sig om, at det melkehvide bomuldsgardin skjulte det ganske.

Paa taaspidserne og let gysende gik hun hen og tog den kæmpestore svamp fra den spinkle sølvtraadskurv paa væggen og steg derpaa lidt nølende op i den cirkelrunde balje, som var fyldt med vand.

Hu! — og saa stod hun der.

Først da hun var i sin lange frisérkaabe, rulled hun gardinet op.

Hun blev staaende lidt og betragte hulvejen, som laa der i solskinnet. Og granitstolperne ved indkørselen: det blinked i dem som fra tusen smaalyn.

Saa rødmed hun paany og endte hurtig sit toilet.

Da hun kom nedenunder, laa stuepigen og vasked gulvene endda. Milly og løjtnanten sov sødelig.

Hun tog sin lyseblaa silkeparasol og gik ned igennem haven.

Det var køligt og friskt dernede. Duggen hang blank og klar paa roserne og blinked bortover i græsset. Sandet i gangene var saa blendende hvidt i solskinnet; i skyggen var det endnu graat og klamt av fugtighed. Hun følte sig

Digitized by Google

ganske kold paa fødderne, naar hun gik henover det.

Av og til stanste hun, lyttende til en dampers stempelslag ude fra fjorden. Det lød svagere og svagere, efterhvert som den fjerned sig indover mod byen. Og hun gik langsomt videre — fra det klare, varmende sollys ind i den klare, kølende skygge og fra denne ud i solskinnet igen.

Indtil hun stod nede paa stranden og skygged for sig med parasollen. Hun saa dampbaaden langt inde, men kunde ikke høre den mere. Over byen laa en brunlig dis, et par solflammende spir stak op av den. Smaa krusninger saas hist og her paa fjorden, glitrende, blendende; andre steder var den blank og køligdyb i farven med underlige stier og veje i bortover.

I hvilende velbehag gled hendes blik henover det altsammen — helt ud mod Hurumlandet, hvor tjeldformerne rundedes i blød yppighed af soldisens violette.

Og endelig tilbage igen; langsomt, ganske langsomt — modstræbende.

Saa saa hun med en gang ligesom trodsende bort paa bænken, hvor hun havde siddet den foregaaende kveld.

Digitized by Google

Men udtrykket i hendes ansigt blev i samme øjeblik et andet, et undrende. Ti der var saa overstrømmende meget solskin omkring bænken. Og sandet bar merker efter smaa damesko — hun syntes, hun saa sig sidde og sparke i det — og cigarstumpen, som laa der, saa næsten ud, som røg den endnu. Stilheden var levende derborte, smilende, lokkende — og saa helt anderledes end, som hun mindtes den.

Hun rødmed igen saa dybt.

Hun følte sig saa ydmyget, saa forvirret. Hun sa sig selv, at hun ikke vilde tænke mere paa det. Men hun havde allerede sagt det samme saa mange gange, uden at det nytted; og heller ikke nu hjalp det. Hun maatte tænke paa det — at hun havde ladt sig daare av en, som hun kun havde set en to tre glimt av i hele sit liv, og om hvem hun intet andet vidste, end at han havde to sterke arme og var uhøflig.

Og som hun stod der i solskinnet og saa tilbage paa det, blev hun uforstaalig for sig selv; hun betragted sig som en fremmed, som en, hun ikke kendte, aldrig havde kendt, aldrig vilde komme til at kende.

Og saa var det dog alligevel hende, hende og ingen, ingen anden i den vide verden!

Digitized by Google

Et mylr av følelser hvirvled gennem hendes sind: vrede, forundring, skamfuldhed, selvforagt, ydmygelse.

Og hun grebes med en gang av det heftigste ønske om at kunne vise sig selv klart og uimodsigelig, at var det hende, som havde siddet derborte paa bænken, saa var det alligevel ikke hende — derved, at hint ufattelige, som var kommet over hende, havde været en øjeblikkets svaghed, en sygdom, fremmed for hendes væsen, fremmed! fremmed!!

Hun retted sig, hendes slanke skikkelse syntes højere, hodet kasted hun tilbage, de store, brune øjne fik dybere glans.

Men efterhaanden blev hendes stilling grundende, blikket vandrende — et eget smil gled over hendes læber.

Hun tænkte paa løftet, hun igaar ligeoverfor Milly havde git sig selv: at vinde ham. Nu gentog hun løftet. Hun skulde vinde ham saaledes, at han fortalte hende om sin kærlighed, skælvende, med det mørke blik hjælpeløst hængende ved hendes. Og naar hun saa havde hørt det altsammen — alt, altsammen — skulde hun se paa ham: koldt, rolig — smilende. Og føle det sitre igennem sig, at hin svaghed var en svaghed, som hun foragted, var en sygdom, som

Digitized by Google

for altid var helbredet. Ti da først vilde hun helt og fuldt føle det — naar hun var hevnet!

Og dette smil kruste atter hendes læber, mens hun langsomt vandred tilbage opover mod huset — hevnet!

10.

Da løjtnanten endelig henved ti-tiden viste sig, var han lidt flau overfor Erla. Naar han mødte hendes spottende udtryk, ærgred han sig over sin frygtagtighed, endskønt han paa Milly forstod, at den meget godt lod sig forsvare.

Hun gik omkring med denne stramme mine, som slet ikke klædte hende, og smilte spydig saa ofte, Erla og løjtnanten veksled nogle ord.

Det var ellers ikke ofte; stemningen var lidt trykket paa Fredhejm den formiddag.

Løjtnanten følte sig mere og mere ubehagelig tilmode. Milly svarte ham næsten ikke, naar han henvendte sig til hende, og i Erlas øjne læste han, at hun ansaa ham for en Per Nittengryn.

Saa tog han sin tilflugt til Baby, fik hende paa armen og gav sig til at lege med hende.

Digitized by Google

Men Baby var ogsaa i daarligt humør og satte i at bælje.

I sin fortvilelse gik han ind paa kontoret — og spilte biljard med sig selv.

Efter middagen sad de ude paa verandaen.

Da løjtnanten havde tømt halvparten av kaffekoppen og var kommet halvvejs paa cigaren, sov han blidelig ind. Ikke længe efter fulgte Milly hans eksempel.

Erla læste i et illustreret tidsskrift. Pludselig saa hun op og lytted; hun hørte en vogn borte i vejen.

Hun vækked hurtig de sovende, som forstyrret for op og anstrengte sig for at se ud, som om de ikke havde sovet paa et længere tidsrum. Virkningen blev imidlertid den sedvanlige: omvendt proportional med anstrengelserne.

De hørte vognen stanse i gaarden, og lige efter viste advokat Bratlaugs høje, magre skikkelse sig om hjørnet.

Løjtnanten sprang ned av de fire stentrin og ilte ham imøde.

Med hatten i haanden steg advokaten op paa verandan, hilsende damerne pompøst og ceremonielt, som det var hans vane, idet han takked dem for besøget, de dagen iforvejen havde

Digitized by Google

avlagt paa Rydvold. Han bad dem undskylde sin hustru, som ikke var med; men da hun haabed paa kære gæster tilkvelds, havde hendes pligter som husmor forbudt hende endog en visit som denne, der stod saa tillokkende for hende. Hun havde imidlertid bedt ham anmode damerne om at maatte faa lov at besøge dem en anden gang istedenfor, hvilket han herved tillod sig at gøre. Derpaa fortalte han dem, at de gester, han for lidt siden i forbigaaende havde nævnt, ingen andre var end herskabet paa Fredhejm; og han tillod sig derfor at forene sit haab med sin hustrus, et haab, som det nu laa i damernes haand at omgøre til den skønneste virkelighed. Med et fint smil sa han, at han ikke henvendte sig til løjtnanten — han misundte ham blot at skulle lyde saa elskværdige herskerinder.

Og de modtog alle med glæde indbydelsen; den kunde ikke kommet belejligere.

Saa fortsatte advokaten med et smil:

— Jeg har endnu en bøn til dem, mine damer . . . fra min søn. Havde han kunnet gaa fra hestene, havde han selv frembragt den.

— Er kandidaten med? spurte løjtnanten og gjorde mine til at ville hente ham.

— Nej, det nytter nok ikke, min beste hr. løjtnant, sa advokaten og la haanden paa hans

Digitized by Google

arm, at prøve paa at faa min søn bort fra hestene. Da vi rejste, foreslog jeg ham at ta kusken med; men tror de, han vilde? Jeg kender mig selv saa godt igen i ham! Han elsker nu disse dyr, frøken Hart; ingen faar lov at køre dem uden ham selv. Jeg kan imidlertid forstaa det; disse kuske er ofte skødesløse i sin køring. Og det er et par prægtige dyr . . de la kanske merke til dem oppe ved stationen forleden? . . Det glæder mig, at de finder dem vakre. . . Men jeg kommer bort fra sagen. Det var, om damerne og de, hr. løjtnant, vilde gøre min søn den glæde at køre en tur med ham. De fleste finder det meget vakkert udover chausséen, frøken Hart! . . Men i saa fald maatte vi bryde op straks for at komme nogenlunde betids tilbage til Rydvold! Og han saa med et smil paa Milly og Erla.

Hvis advokaten vilde gi dem fem minuter, skulde de være færdige, sa Milly. Og hun og Erla forsvandt inde i huset.

Men Erla sprang ud i køkkenet og bad pigen hurtig skaffe hende nogle skiver brød. Hun vilde gi hestene det.

Da hun kom ud paa gaarden, saa hun advokaten og løjtnanten komme frem fra den modsatte side av huset. Men saa hørte hun pludselig advokaten si:

Digitized by Google

— Det er sandt, min beste hr. løjtnant, jeg vilde være dem overmaade forbunden, om de, inden vi gaar bort og ser paa hestene, vilde vise mig den ejendommelige roseart, de talte til mig om forleden!

Og hun saa dem forsvinde igen bag huset.

Nils havde snud vognen og sad med ryggen til hende. Han havde vendt sig og hilst paa løjtnanten uden at lægge merke til, at hun kom ud av køkkendøren.

Hun gik raskt henimod ham og sa kanske noget vel højt til at være ganske naturligt:

— Goddag, hr. Bratlaug!

Han saa sig om og hilste.

— Faar jeg lov at gi deres heste lidt brød?

— Vær saa god, frøken!

Hun klapped dem paa mulerne og gav dem. Saa sa hun:

— Tak for indbydelsen til køreturen; jeg synes forresten gerne, de selv kunde ha overbragt den!

— Jeg kan ikke gaa fra hestene, frøken!

— Nej, deres far sa det.

Hun var optat med hestene og saa ikke paa ham. Men pludselig gjorde hun det — han fik umaadelig travlt med at se efter, om svepesnerten var i orden. Hun skønte, han havde

Digitized by Google

betragtet hende. Og hun følte sig ganske rolig med en gang. Saa sa hun med et lidet smil:

— Hr. Bratlaug!

— Ja, frøken!

— Faar jeg lov at spørre dem om en ting?

— Vær saa god, frøken!

— Hvorfor ser de næsten aldrig paa mig?

— De tror formodentlig, jeg er bange for dem?

Meningen var, at han skulde sagt det med ironisk overlegenhed; men baade ironien og overlegenheden lød rustent. Og han fik instinktmæssig følelsen av det selv overfor hendes forundrede blik. Han blev forvirret, forlegen. Han sad der og vidste ikke, hvad han skulde si.

Men hun saa allerede ikke længer forundret paa ham; hun saa drømmende paa ham. Og sa blødt, beundrende:

— Jeg er vis paa, de aldrig er bange!

Nu var det ham, som blev forundret. Han saa paa hende, søgte at læse i hendes øjne — og hun lod ham gøre det; længe. Saa længe, til han uvilkaarlig spurte sig selv, om han ogsaa var sikker paa, at udtrykket i hendes blik for en stund siden havde været et andet, om han egentlig havde havt nogen grund til at bli for-

Digitized by Google

virret, forlegen? Og svaret — han tog det fra hendes øjne, og uden at vide av det. Og det var det, hun vilde.

Saa saa hun bort fra ham, ligesom overvindende sig.

— Men hvad tænker jeg paa, sa hun, som ikke gør mig istand! . . . Naar jeg nu kommer op, faar jeg en præken av Milly!

Og saa lo hun . . . og saa sprang hun ind.

Han sad og saa efter hende.

Og spørsmaalet fra før kom op i ham igen. Men det fyldte ham nu med en pinlig uvished — han kunde ikke finde svaret.

Millys fem minuter blev lidt lange; men man kom dog avsted en gang.

Da de kørte ud paa landevejen, saa Erla op mod aasen i baggrunden og sa:

— Deroppe maa der være en prægtig udsigt!

— Efter sigende skal der være en meget smuk udsigt! sa advokaten.

Han sad og vented paa, at Nils skulde tilby sig at følge hende derop en dag. Men da han ikke gjorde det, la han til:

— Men adkomsten skal være meget besværlig . . . næsten farlig, har jeg hørt.

— Det vilde jo netop være morsomt! sa hun.

Digitized by Google

— Nej, svigerinde, jeg tror, du bør opgi den tanke, du . . . tænk paa din far!

— Ja, tænk endelig paa far . . og saa paa din mageligheid! sa hun leende.

— Nej, men alvorlig talt, ansvaret . .

— Ja naturligvis!

— Jeg skønner nok, du ikke er enig, men alligevel . . ved nærmere at tænke over det, tror jeg nok, du blir det. . . . Ser du den uren deroppe, midt i solstegen? . . . opigennem der skulde du!

— Pyt, ikke værre! Da gaar jeg derop alene en dag . . nu ved jeg jo vejen!

— Vær nu ikke barnagtig, Erla! sa Milly.

Erla blev blussende rød.

Da tog advokaten med en gang hendes haand og sa:

— Frøken Hart . . jeg vilde ønske, jeg var ung som dem, og . . jeg haaber, de undskylder mig, fru Horn-Hansen . . jeg tog med glæde deres skønne søsters barnagtighed i tilgift!

Milly frembragte en lidt forlegen hoste. Men Erla saa paa ham, saa det ikke var langt fra, at han følte sig ung igen.

Digitized by Google

II.

Da de vendte tilbage til Rydvold, var klokken blet henimod 8.

Fru Bratlaug hilste paa det hjerteligste sine gester; Erla klapped hun paa kinden.

— Ja, naar man blir gammel, tar man sig saanne smaa friheder, sa hun smilende.

Saa skiltes man for at gøre toilet før bordet.

Milly og Erla vistes ind paa et lidet værelse med lyseblaa vægge og blendhvide vinduskarme Bohavet var ganske tarveligt, men pudset og blankt, som de forleden havde set det i havestuen. Sengene var bredt over med hvide, heklede tepper, og paa væggen hang »*Den stille trøster*« i en snor.

Det var døtrenes fordums soveværelse.

— Hvor dette værelse ligner fru Bratlaug! sa Erla og smilte.

— Ja saamen, sa Milly. De er begge lige tarvelige og lige kedelige!

— Aaja kanske . . . men jeg foretrækker nu at si, at de begge er lige propre og lige venlige!

— Ja, bebrejd mig endelig mangel paa hensynsfuldhed, sa Milly stikkende, det klær dig unegtelig godt!

Digitized by Google

— Jeg forstaar dig slet ikke? sa Erla og saa spørgende paa hende.

— Aanej, det tror jeg saa gerne, men sig heller, at du ikke vil forstaa mig, saa holder du dig nærmere ved sandheden!

Erla vendte hende ryggen. Hun forblev kold overfor dette ufattelige.

— Eller du synes kanske, du opførte dig hensynsfuldt mod mig forleden dag!

Erla vendte sig igen.

— For at hjælpe paa din hukommelse kan jeg fortælle dig, at det var dagen efter din ankomst. Jeg kom ned paa verandan og bad dig bli med op og se paa Baby, hvortil du meget hensynsfuldt bemerked, at da det var det kedeligste, du vidste, vilde du helst være fri for det. Men du finder formo . .

— Nej, ved du hvad, Milly! avbrød Erla hende, godmodig leende; jeg havde ingen anelse om, at du vilde føle dig stødt over det. Men imorgen lover jeg dig at se paa Augusta sove et helt kvarter . . er du saa fornøjet med mig?

Og hun rakte haanden ud mod hende som et tegn paa, at de skulde være gode venner igen. Men Milly lod, som om hun ikke merked det. Hun var uheldigvis ikke av dem, som lod sig

Digitized by Google

daare, om frøken Erla fandt det umagen værdt at ofre et av sine smil paa hende!

Lidt efter kom fru Bratlaug og hented dem, og de gik sammen ind i havestuen.

Her var herrerne samlet; og da damerne viste sig, gik man tilbords.

Advokaten førte Milly, løjtnanten fru Bratlaug og Nils Erla.

— Jeg er sulten som en ulv, sa Erla; er de?

Denne lille bemerkning førte straks samtalen imellem dem over i den halvt kameratslige, halvt barnlige tone, hvor hun forstod at holde den hele tiden siden.

Ti hun havde lært noget av de faa ord, hun veksled med ham ved vognen. De viste hende, at hun var længere, end hun ante, med hensyn til at vinde ham, og de viste hende ogsaa vejen, hun skulde gaa for at komme endnu længere, naa helt frem.

Naar han nu saa ind i hendes øjne, og han gjorde det ofte for at vise baade hende og sig sig selv rigtig klart, at han ikke var bange, straalte de imod ham saa barne-uskyldige, saa barne-beundrende og viste ham bare hans eget bilde. Og smilte hun til ham, var det ikke mere med smilet, som fordrer et andet tilbage; nej,

Digitized by Google

hun ødsled med smil, gav ud med fulde hænder uden at se efter, om hun fik ligemeget tilbage, fik hun bare lidt, et smil nu og da — ogsaa som barnet.

Og hun gjorde det, uden at hendes blod blev varmere derved. Ingen efterdønning av det, hun igaar havde følt, bølged igennem hende. Ti han forekom hende idag en anden, en ringere. Hun havde fundet ham latterlig der ved vognen, og de følgende timers samvær præged dette indtryk dybere i hendes indre. Hun syntes, han førte sig klodset, at han bar sine klær som en, der ikke er vant til at gaa fint klædt, og at han, tiltrods for hans uhøflighed, som hun havde fundet saa lovende, var temmelig kedelig. Og saa disse store, røde, arbejdshaarde hænder med mansjetterne, som laa altfor langt udover!

Spottende tænkte hun, at det kun blev smaat med virkningen, naar han ikke fremførtes i frihed.

Men saa tænkte hun i samme øjeblik, at om ham var det, hun havde drømt som om ingen anden mand — hun havde graatt for hans skyld! Og hun blev lidenskabelig ophidset ved tanken. Attraaen efter at hevne sig — der for hende var midlet, som ene kunde slette den plet, hendes væsens helligste havde faat — den greb hende

Digitized by Google

heftigere end nogensinde. Og hun arbejded uavbrudt for at naa dette middel, uden at se hverken tilhøjre eller tilvenstre.

Men de andre, de, som opholdt sig tilhøjre og tilvenstre, de kunde let misforstaa denne hendes gaaen op i Nils — advokaten gjorde det.

Ved bordet drak han hendes skaal i champagne.

Og efterpaa, ude paa verandan, satte han sig hen i en krog og iagttog hende — hvorledes hun saa paa og smilte til hans søn, hvorledes denne tog imod hendes blik og hendes smil, mens de passiarende og leende snart sad paa verandans trappetrin, snart strejfed om i haven.

Hans pompøse, noget stive væsen hindred ham i nogensinde at bli livlig; men inde ved bordet havde han dog talt mere end vanligt. Herude paa verandan blev han taus.

Med regelmæssige mellemrum suged han røgen i lange drag fra cigaren og pusted den ud igen — sunket hen i tanker. Ingen uden hans kone kanske ante, at han sad og regned paa et gammelt regnestykke, som han havde regnet paa hundrede gange før allerede — og at han glemte at spotte over sine »gammelmandsdrømme«, da han var færdig med det.

Digitized by Google

Det skumred temmelig sterkt. Cigarerne begyndte at lyse saa rødt.

Milly talte om opbrud.

Og advokaten ønsked, at Nils vilde tilby at køre dem hjem. Denne ønsked ingenting heller end at gøre det, men var bange for, at de kanske kunde finde det besynderlig, om han tilbød at køre dem den lille beten.

Men i det samme de rejste sig for at si farvel, vendte fru Bratlaug sig om til sønnen.

— Du har vel bedt dem spænde for, Nilsemand?

»Nilsemand« havde ikke gjort det, men sprang sin vej uden at høre paa protesterne fra Milly og løjtnanten, idet han raabte, at hestene skulde staa for døren om to minuter.

Nils kørte selv.

Advokaten og fruen stod igen paa trammen og vifted.

Der veksledes ikke mange ordene mellem Rydvold og Fredhejm.

Da han stanste inde paa gaardspladsen, kom stuepigen ud for at hjælpe dem av vognen.

De steg ud, og Milly og løjtnanten takked og sa farvel. Erla derimod forsvandt inde i køkkenet og kom lige efter tilbage med et par skiver brød.

Digitized by Google

Milly syntes, det var væmmeligt at se paa Erla, som ikke engang kunde la være at kokettere med hestene.

Da Erla ikke havde mere brød, tørked hun sig paa lommetørklædet og rakte ham haanden.

— Godnat da! sa hun, og tak for idag!

— Godnat, frøken. . . . Det er sandt, la han hastig til, ligesom lidt bryd; hvis de skulde ha lyst til at bese udsigten deroppe fra aasen, saa kan jeg følge dem imorgen! . . . Jeg hørte, frøkenen talte om det før, da vi kørte.

— Tusen tak, det vil jeg gerne . . . men hvad siger min strenge svoger? spurte hun smilende og vendte sig mod denne.

— Aaja, sa løjtnanten, . . hvis de vil paata dem ansvaret saa, hr. Bratlaug . . saa . .

— Ja, naturligvis . . det er desuden ikke spor av fare forbundet med det. Det er meget almindeligt, at damer gaar derop.

— Saa er det avgjort! sa Erla raskt for at hindre Milly i at komme med indvendinger. Naar skal jeg vente dem?

— Imorgen eftermiddag klokken 6 . .. . saa kører vi til det sted, hvor opstigningen begynder.

Saa sa man atter godnat og tak for idag, og Nils kørte i skridt ud av gaarden og op igennem hulvejen.

Digitized by Google

Da Milly var paa tomands-haand med sin mand, sa hun ham, at hun fandt det højst besynderlig av ham at tillade Erla at foreta en saan tur, alene i selskab med »denne Bratlaug.«

Løjtnanten blev yderlig forbløffet, stakkar. Han havde netop undladt at be dem ta ham med sig for ikke at gi sin kone grund til nogen ny mistanke til ham og Erla.

12.

Den næste dag var lumrende varm. Paa Fredhejm laa de som halvdøde fluer omkring paa sofaerne; løjtnanten især var græsselig plaget.

Men dette tiltrods var han i et udmerket humør. Ti Milly var langt venligere idag, havde kaldt ham Jossen endog. Og det vilde han ikke ha undværet for meget, skønt Erla havde hørt paa det.

Det havde nemlig alligevel ikke undladt at gøre indtryk paa Milly, at løjtnanten ikke havde villet delta i turen om eftermiddagen. Det viste dog, tænkte hun, at hendes mistro til ham muligens havde været noget forhastet. I modsat fald maatte jo intet ha været ham mere magt-

Digitized by Google

paaliggende end at hindre en saa lang tête a tête mellem Erla og Bratlaug. Desuden havde hun ogsaa en følelse av at ha gaat lidt for vidt ligeoverfor søsteren den foregaaende dag. Hun tænkte paa, at om faa dage kunde de vente hendes far paa Fredhejm, og var der da nogensomhelst knude paa traaden mellem Erla og hende, saa vidste hun altfor godt, hvis parti han vilde ta, og ligeledes, at det vilde være alt andet end klogt at løbe resikoen av hans ugunst.

Derfor bekæmped hun ærgrelsen, hun følte over, at Erla havde kunnet gøre endog Nils Bratlaug til kavaller, og søgte at være venlig ligeoverfor hende.

Og Erla merked nok omslaget hos Milly, men uden at tænke over grunden til det. Hun laa og læste »*Det moderne gennembruds mænd*«, som hun havde bragt med i sin kuffert.

Stundom faldt hun ogsaa hen i tanker — et overmodigt smil fulgte ofte tankerne.

13.

Paa slaget 6 kørte Nils ind paa gaardspladsen med de to »brune« for den lette trille.

Erla stod oppe i vinduet til sit værelse og

Digitized by Google

saa paa ham. Og hun kunde ikke for det — hun fandt ham vakker. Hun mindtes gaarsdagen, da hun havde tænkt ved sig selv, at han burde fremføres i frihed for at gøre virkning. Og hun rødmed med en gang.

Milly og løjtnanten, og bag dem pigen med et bret med vin og kager, kom ud til vognen. Hun saa ham hilse paa dem.

Saa greb hun hanskerne paa bordet og sprang ned.

De vendte sig imod hende, da hun traadte ud — selv Millys blik blev beundrende.

Om hendes slanke legeme slutted sig en marineblaa kjole. Skørtet faldt i bløde folder ned om de jomfruspinkle hofter, trikotlivet viste hendes bustes fine linjer. I brystet var livet udskaaret og indfældt med rødt og hvidt stribet silketøj, som rundt halsen folded sig ud i en liden matroskrave. Den gule, spidspullede straahats brede, myge bremmer stod i en høj bue over hendes brungyldne pandelokker, paa siderne av hodet holdtes de tæt sammen ved lyserøde silkebaand, som hun havde knyttet i en rig sløjfe helt oppe ved det venstre øre. En dybrød rose var fæstet til hatten.

— Nej se, hestene kender mig igen siden igaar! udbrød hun efter at ha hilst paa Nils.

Digitized by Google

Og hun tog et par stykker sukker op av kjolelommen og gav dem.

Saa sa Nils:

— Har de ikke et par sko med tykkere saaler, frøken?

— Nej, jeg har ikke! svarte hun smilende.

Saa steg hun op ved siden av ham.

— Pas nu godt paa hende! raabte løjtnanten til avsked.

— Løjtnanten kan være ganske rolig.

Erla trak paa overlæben. Lidt mindre faderlighed i tonen syntes hun kunde ha gjort det.

Da de kom op av bakken og i raskt trav rulled ind gennem skogen, vendte hun sig imod ham:

— Lad mig køre, hvad?

— Nej, det kan jeg ikke la dem faa lov til, frøken . . De ser, hvor livlige hestene er, og om et øjeblik kommer der et tog.

— De er ræd! sa hun spottende.

Han blev blussende rød, men sa ingenting.

Hun sad og ærgred sig over, at hun havde været uretfærdig mod ham. Hun vidste jo saa godt, at han ikke var bange!

Da de kom ud paa landevejen, holdt de denne, til de havde passeret jernbanelinjen og var et stykke inde paa den anden side av den.

Digitized by Google

Saa bøjed de av opover en bygdevej og kom snart atter ind i skogen.

Ved en husmandsplads, som ligger her, forlod de hestene, efterat Nils havde tjoret dem paa en liden eng tæt ved.

De slog ind paa en smal skogvej. Den sorte myrjord var løs og opgaat av kreaturene. Trærødderne stak frem overalt; Erla gled paa dem av og til. Solstrejfene faldt skraat henover og gjorde jorden paa sine steder ganske graa og smuldrende. Hist og her under trærne laa smaa houger med kongleskæl efter ekornenes maaltider. I solskinnet saa de ud som ristede potetesskiver. Undertiden aabned skogen sig i en myrlændt runding overgrod med tæt, højt, stivt græs. Her var paa flere steder vejen dækket med garstaurer, forat man skulde komme tørskod over. Naar de traadte paa staurerne, hørte de det slapse nedenunder; ofte tøt ogsaa vandet frem imellem dem. De saa et par gange kør inde mellem trærne. De vendte gerne de tunge hoder med de tunge øjne om efter dem, rauted saa dæmpet, slog med ørene og vendte sig bort igen.

Det var hedt. Myggen steg og sank i sværme, fluerne surred, klæggen dalte, uden at

Digitized by Google

si et muk, paa en nøgen nakke eller i en solhed ryg.

Erla vifted sig uophørlig med lommetørklædet.

Nu og da veksled de nogle ord. Hun var venlig, næsten indsmigrende overfor ham. Hun ønsked saa heftig at gøre det godt igen, at hun havde kaldt ham ræd, la ham merke, at hun ikke mente noget med det.

Og han forstod det og følte sig glad over det; lidt selvtilfreds ogsaa paa samme tid — han havde bøjet hende efter sin vilje!

Med én gang aabned skogen sig for dem; de kom ud paa en avspist græsvold, hvor der laa store stene ligesom strød udover. Ende op havde de tjeldet med den gulgraa uren.

Nils pegte opover.

— Nu begynder det sværeste arbejde, frøken!

— Det gør nok det . . herre!

Han saa forbauset paa hende.

— Ja, naar de stadig siger frøken til mig, maa jeg vel ogsaa si herre til dem! sa hun og lo.

— Men hvad vil de, jeg skal si da?

— Sig bare de og dem, som jeg gør. Og frøken Hart en gang imellem . . . for ikke at glemme, hvad jeg heder.

Digitized by Google

— Ja, faar jeg lov til det, saa frø . . nej, det er sandt! og saa lo de begge.

Det var ikke noget, som faldt hende ind i øjeblikket, at hun kaldte ham herre. Hun havde længe gaat og spekuleret paa, hvorledes hun skulde faa vænnet ham av med denne evindelige »frøken«. Det trætted hende og lød lidt — hun maatte uvilkaarlig tænke paa deres tjener i København, som ogsaa altid sa frøken. Og hun vilde ikke mindes hverken ham eller nogen anden idag.

Saa begyndte opstigningen. Nils havde skaaret hende en birkestok, og ved hjælp av den gik det noksaa bra opover. Han spurte saa ofte, om han ikke skulde hjælpe hende; hun skønte, han vilde det gerne. Og derfor lod hun ham gøre det et par gange — hun skulde jo desuden hevne sig paa ham!

Men da hun tænkte paa dette, blev hun ikke heftig — hun smilte bare saa underlig drømmende.

Hun vendte sig ikke en eneste gang for at se paa udsigten. Hun vilde gemme den, til hun var helt oppe. Og efter en halv times marsch var de det. Men de maatte et lidet stykke indover i skogen og saa ta tilhøjre for at naa ud paa fjeldets yderste avsats.

Digitized by Google

Først derude saa hun sig om.

Fjorden . . hvor hun saa . . blank, blaanende . . langs landet . . indimellem øerne . . langt udover. . . Og saa skogen . . som en anden fjord, men mørkere, tungere . . og alvorlig. . . Og der . . der . . der: smaa grønne og gule flekker . . store grønne og gule flekker. . . Og husene som dukkestuer . . strød udover. . . Aldrig trodde hun, der havde været saa mange. . . Indover blev de flere og flere; helt inde blev de byen. Med solbrand i alt, som kunde skinne . . med grønnende højder bagenfor. . . Helt op mod Grefsenaasen fulgte blikket med. Saa gled det langsomt tilbage igen . . nedover sletterne . . til fjorden . . udover den . . dvælende i skyggen under skogdunkle øer . . .

Hun stod der længe . . .

Saa søgte hendes blik hans. Og da det havde fundet, hvad det søgte, sa hun lavt:

— Aa, naar de ser paa alt dette dejlige . . . føler de da ikke noget underligt . . som en længsel?

— Længsel . . han smilte og rysted paa hodet.

En let skælven kom over hende. Hun følte det, som naar solen en vaardag pludselig blir borte bag en sky, og man merker kulden. Hun gik længere ud — for helt at glemme ham,

Digitized by Google

glemme sig selv, glemme alt, og sænke sindet i alt det dejlige, hun saa.

Da kendte hun, at han tog hende om armen; hun blev trukket tilbage.

— De maa ikke staa saa yderlig! sa han.

— Maa ikke?!

Hun kom med én gang i det vildeste oprør. Det flammed i hendes øjne, hun rev sig løs, gik tilbage — endnu yderligere.

Da slog han armen om hende og bar hende til et sikkert sted længere inde.

— De er et barn! sa han.

Et øjeblik saa hun paa ham — saa skjulte hun hodet i hænderne og brast i graat, hulked.

Han stod raadvild ved hendes side; han forstod hende slet ikke.

Og hun forstod sig ikke selv. Hun elsked ham, haded ham . . men hun vilde ikke elske ham . . . aldrig, aldrig! aldrig!!

Hun tørked taarerne bort og tvang sig til at smile.

— Ja, jeg var et barn! sa hun.

Men han la ikke merke til hendes usikre blik og stemmen, som skalv; han følte sig rolig, lykkelig — hun havde atter bøjet sig for ham!

Men paa tilbagevejen ned igennem uren lod hun ham ikke hjælpe sig en eneste gang.

Digitized by Google

Hun sa næsten intet. Ofte saa han spørgende paa hende, om hun ikke vilde si noget, og naar hun merked det, gled et fint spottende smil over hendes læber.

Han gik og pinte sig for at finde noget at snakke om, men forgæves; han fandt intet. Og han blev sint, ærgerlig — før havde han dog talt saa meget med hende! Han glemte, det var hende, som hele tiden havde spurt; han bare svarte. Han blev efterhaanden ganske febrilsk, fordi han ikke kunde finde noget. Han sa sig selv, at det var dumt at bli det; men han blev det alligevel. Han syntes, hun ligesom kom længere bort fra ham, som hun gik der saa taus og smilte saa underlig — bestandig længere bort.

Og han mindtes pludselig saa levende kvelden igaar, da han kørte fra Fredhejm gennem den stille skog. Han syntes formelig, han endnu hørte seletøjet knirke, følte grenene, som strøg henover hans hat, naar han glemte at bøje sig, saa mørket tætne bortimellem stammerne. Og han mindtes sine tanker. At han først og fremst havde tænkt paa sin far, som likte frøken Hart saa godt, og som sikkert vilde bli inderlig glad, om han fik hende til svigerdatter; paa moren, som ikke bestilte andet end gøre sig til for hende

Digitized by Google

— han havde smilt. Og at han havde tænkt paa hende selv, paa, hvorledes hun havde været imod ham hele eftermiddagen og kvelden, hvorledes indtrykket, han havde taat ved vognen — at hun saa op til ham, beundred ham — uavbrudt var blet sterkere og sterkere i ham, indtil han følte sig overbevist om, at hun gjorde det. Og endelig paa hendes liv og paa sit eget; han havde fundet meget, som skilte. Men ogsaa at dette meget vilde bli saare lidet, ifald hun saa op til ham, hvad han allerede følte sig vis paa, og ifald han kunde lede hende, bøje hende efter sin vilje, hvad han trodde — og siden idag ogsaa følte sig vis paa.

Og han mindtes, at da han fik se Rydvold, holdt han stille og betragted det.

Erla . . Bratlaug . . .

Saa havde han slaat et slag med svepen og i raskt trav kørt op igennem den gamle almeallé.

Han saa smilende paa hende ved sin side. Han syntes, hun maatte vide, hvad han tænkte.

Men hun gik der taus og saa ikke paa ham. Han følte med én gang, at han elsked hende — lidenskabelig, vanvittig. Blodet banked i hans hjerte, det suste for hans ører. Alt i et snubled han over trærødderne.

Digitized by Google

Først da de steg op i vognen, sa hun et par ord.

— Kør nu endelig forsigtig, hr. kandidat Bratlaug! sa hun.

Han blev blussende rød.

Saa gav han pludselig hestene et voldsomt slag med svepen.

De vetskræmte dyr satte i karrière nedover den smale, ujevne vej.

Havde de mødt kørende, vilde der skét en ulykke.

De svingte ud paa landevejen. Han slog dem paany.

Erlas kinder gløded. Øjnene lyste. Gysende for det igennem hende, naar de susende piskeslag faldt. Men der var noget dejligt, berusende derved. Hun kunde ha lét, jublet.

De bøjed av fra storvejen.

Det ene vognhjul stødte voldsomt mod enden av plankefortouget. Erla slog krampagtig armen om hans liv, og det frelste hende fra at bli kastet ud.

Atter hvinte svepen gennem luften.

— Slaa dem ikke! hvisked hun bønlig, stakaandet. Hun var ikke overmodig længere. Hun var saa angst. I hint øjeblik, da hun var lige ved at bli slynget ud, havde hun saa tyde-

Digitized by Google

lig set sig selv ligge der paa vejen — lemlæstet, vansiret, kanske døende.

Og han slog dem ikke. Og hun klynged sig ind til ham og var ham saa taknemlig, fordi han ikke gjorde det. Hun blev rolig og tryg igen. Og hun følte en mild, bævende fryd gennem hele sit væsen. Og hun lukked øjnene for at føle bare denne fryd og ingenting andet.

Da for hun sammen ved et ryk og saa hestene stejle foran sig. Saa faldt de ned paa forbenene og stod stille.

— Vi faar vel ikke forskrække deres søster formeget, sa han med et smil; han havde stanset lige ovenfor hulvejen.

Hun merked, at hun sad med armen om hans liv; rødmende trak hun sig tilbage.

Han saa paa hende.

Hun sad der med bævende læber og med et fugtigt, drømmende blik — hun vilde, han skulde ta hende . . . kysse hende . . .

Men han gjorde det ikke. Han sa blot med rystende stemme:

Erla ... du er jo . . ikke . . forlovet?

Hun strøg sig med haanden over øjnene, som en, der vaagner.

— Forlovet?!

Digitized by Google

Saa hopped hun pludselig ned av vognen — i angst.

Og dernede stammed hun ham et febrilsk tak for turen, sa ham, at han ikke behøvde at køre hende helt ned, bød ham farvel og næsten løb nedover hulvejen — før han endnu havde været istand til at si et ord.

Men han blev siddende igen og se efter hende, i begyndelsen undrende.

Saa mindtes han, hvorledes hun havde klynget sig til ham, og hendes rødmen, hendes blik.

Og han følte sig vis paa, at hun elsked ham — som han følte sig vis paa hendes beundring og paa sin magt til at bøje hendes vilje under sin egen.

Han smilte, straalende lyksalig, men samtidig godmodig overlegent:

Hans Erla . . . hvor mange snurrige nykker, hun havde!

14.

Da Erla kom ind paa gaardspladsen, gik hun hen til indgangen paa bagsiden av huset og sprang lige op paa sit værelse.

Hun vasked sig, bytted kjole og friserte sit

Digitized by Google

haar. Lidt efter lidt fik hun dæmpet sin sindsbevægelse.

Men da pigen kom op og meldte hende, at kveldsmaden var serveret, begyndte atter hendes hjerte at banke. Hun skulde ha git meget til at ha sluppet alle spørsmaalene, som hun var overbevist om, baade Milly og hendes svoger vilde rette til hende angaaende turen.

Men da hun stod ansigt til ansigt med dem, følte hun sig langt roligere, end hun havde ventet.

Blot en eneste gang rødmed hun. Det var, da Milly udtalte sin forbauselse over, at Nils ikke havde kørt hende helt ned; hun kunde heller ikke skønne, la hun til, at der var plads til at snu en vogn deroppe paa den smale vej.

Erla maatte smile over søsteren, som saa rent uden at vide av det aabned hende en dør til frelse. Hun benytted sig nemlig øjeblikkelig av denne smale vej og sa, at hun netop havde paastaat det samme: at en vogn ikke kunde svinge paa den, hvorimod Bratlaug havde været av den modsatte mening. Saa havde han vist hende, at det lod sig gøre, og efterpaa syntes hun ikke, der var nogen rimelighed i, at han atter skulde svinge for at køre hende det lille stykke vej, som var tilbage.

Digitized by Google

Og Milly kunde ikke andet end tro hende, endskønt hun havde fundet hendes rødmen mistænkelig.

Erla sukked befriende, da klokken slog 10, og hun kunde gaa op og lægge sig.

Hun følte sig dødstræt. Men hun var glad derover; saa slap hun at tænke. Hun gik og smaanynned, næsten i søvne, da hun klædte sig av, forat ikke tankerne alligevel skulde komme.

Og saa gled hun ned i sengen. Hun hørte sine hænder paa teppet frembringe denne ejendommelige lyd av silke — saa hørte hun intet mere; hun sov.

Uavbrudt til klokken 9 næste morgen sov hun.

Og da løjtnanten fik høre det, sa han smilende, at turen nok havde været mere anstrengende alligevel, end hun havde villet tilstaa, da hun kom hjem.

Erla vidste godt, at han ikke havde den mindste bagtanke, da han sa det; men dette tiltrods blev hun blussende rød; hun var ikke paa langt nær saa rolig idag som igaar.

Og det kom ogsaa saa overraskende paa løjtnanten, at han ikke kunde andet end tænke nærmere over det.

Og det skønte hun. Ligeledes syntes hun

Digitized by Google

at merke, at Milly fulgte hende med øjnene paa en egen, undersøgende maade.

Hun holdt det ikke ud længere; hun foregav hodepine, gik op paa sit værelse og blev der hele formiddagen.

Der var saa stilt i huset. Det eneste, hun hørte, var barnepigen, som sang for Baby.

Og nu, i stilheden, kom tankerne. Hun opleved det altsammen igen — fra han kom kørende ind der om eftermiddagen og til hun flygted for ham deroppe; øjnene fulgte hulvejen saa langt, hun kunde se den.

Og saa graat hun, i lommetørklædet, forat ingen skulde høre det, bitterlig.

Hun havde tabt troen paa sig selv, syntes, hun var sunket saa forfærdelig dybt.

Men det forfærdeligste var, at passed hun ikke paa sig selv, kunde hun pludselig gribe sig i at drømme — drømme berusende. At hun paany sad ved hans side i vognen, sad lige ind til ham, med armen om hans liv, og lukked øjnene, og følte denne underdejlige, bævende fryd gennem hele sit væsen — aa! og hun graat igen saa bitterlig.

Men var det da saa vist, at hun ikke elsked ham?

Hun mindtes uvilkaarlig en liden scene fra

Digitized by Google

Rydvold, da de gik omkring i haven om kvelden, Nils og hun.

Hun havde spurt ham, til hvilken kant vinduerne i hans værelser vendte, og han havde pegt bort paa nogle, som stod aabne.

— Hvis jeg stod paa taa lige under dem, kunde jeg vist se ind! havde hun smilende sagt.

— Vær saa god, frøken!

Og de var gaat derhen. Hun kunde se derind. Saa havde hun forbauset vendt sig om imod ham:

— Men hvor har de deres bøger og malerier?

— Jeg har ingen!

Nej, hun elsked ham ikke; aldrig vilde hun bli hans hustru!

Men hun skønte, at han trodde, hun vilde bli det. Hun genkaldte sig optrinet i vognen. Erla havde han sagt, og du!

Hun blev heftig ved at tænke paa det; med hvilken ret havde han sagt det?

Saa rødmed hun — hun saa sig trække armen tilbage fra ham, langsomt, med blikket tryllebundet ved hans. Og hun bebrejded ham ikke mere hans dristighed.

Om eftermiddagen gik hun ogsaa op paa sit værelse.

Digitized by Google

Og lige efter, at hun havde gjort det, hørte hun én komme ned gennem hulvejen.

Hun saa forsigtig ud.

Det var ham!

Hun blev brændende hed over hele legemet. Hun kasted sig paa sengen og lukked øjnene. Hun vilde ikke gaa ned!

En stund efter banked det paa døren. Det var pigen med et telegram til hende fra hendes far.

Advokaten havde bragt det med sig ud ved middagstider, og Nils var gaat over med det.

Hun brød det og læste:

»Jeg kommer lørdag med middagstoget. Hils paa Fredhejm. Alt bra. Hart.«

Erla gav pigen det med ned, forat Milly kunde faa læse det. Og hun bad hende hilse kandidat Bratlaug og takke ham for, at han havde bragt det over, og be ham undskylde, at hun paa grund av hodepine ikke kunde komme ned.

Hun hørte, da han gik. Men hun kneb øjnene sammen der, hun laa; hun vilde ikke se efter ham!

Saa blev alt stille som før.

Hun listed sig op og spejded bortover

Digitized by Google

gaardspladsen, op igennem hulvejen — der var ingen.

Hun la sig i vinduet, med albuerne mod karmen og hodet i hænderne, og stirred ind i skogen.

Hun skønte saa godt, hvorfor han var kommet over med telegrammet. Og hun glæded sig over det; hun kunde ikke for det. Og hun saa ham ogsaa saa tydelig vandre tilbage til Rydvold, skuffet, sørgmodig, med hende i alle sine tanker. Og taarerne kom; hun kunde ikke for det.

Aa, at hun havde havt én, til hvem hun kunde ha betrod sig, til hvem hun kunde ha fortalt det alt, altsammen; hvorledes det var gaat til, hvorledes hun havde det, hvorledes hun vakled og ikke vidste hverken ud eller ind!

Da kom hun til at tænke paa sin far. Han havde jo bestandig havt hendes fortrolighed, og han kom jo allerede om tre dage! Men hvad vilde han vel si, naar hun fortalte ham, at hun trodde, hun var glad i en, som ikke forstod sig paa musik, som ikke ejed et eneste maleri, næsten ingen bøger, ja som, saa vidt hun vidste, ingen interesser havde udenfor sit landbrug, sine heste, sine kør . . . sine grise?

Hun maatte smile.

Digitized by Google

Og fra samme stund havde hun tat sin beslutning.

Det var med tankerne optat av denne, at hun den følgende dags kveld, da Bratlaugs og Nils var indbudt til Fredhejm, hilste paa Nils og omgiks ham og hans forældre.

Og Bratlaugs la merke til forandringen, som var foregaat med hende. Advokaten blev mere og mere stille efterhaanden; hans hustru betragted hende ængstelig spørgende, naar hun trodde, hun ikke saa det.

Nils derimod misted ikke sin glade sikkerhed. Han tænkte smilende paa hendes »mange nykker« og paa, at eftersom han havde hørt, var det netop et usvigeligt tegn, at kvindfolkene var forelsket, naar de var knibske paa det som bare fanden!

Og han søgte i begyndelsen enhver lejlighed til at komme sammen med hende, forat de kunde faa det »avgjort«; men hun undveg ham bestandig. Han blev noget ærgerlig over hendes »knibskhed« tilslut. Men saa blev han enig med sig selv om at opsætte det til den følgende dag — naar hun endelig saa gerne vilde det!

Det led ud paa kvelden.

Advokaten sad og haabed, at hans kone vilde bryde op. Men denne tænkte paa noget ganske

Digitized by Google

andet. Hun rejste sig pludselig og gik hen til Erla.

— Vil de gaa en liden trip med mig i haven, frøken Hart? . . Tak, det var snilt, og . . de er saa god at holde under armen; faar jeg lov?

De gik nedover mod stranden. Erla følte sig lidt usikker, lidt ængstelig uden at kunne gøre sig det klart hvorfor. Men fru Bratlaug gik der saa taus!

Først nede paa stranden stanste hun. Og hun saa saa forunderlig mildt, ja bønfaldende paa Erla.

— Faar jeg lov at spørre dem om en ting, frøken Hart?

— Ja . . gerne . .

— Har Nilsemand forbrudt sig noget imod dem . . de er anderledes imod ham idag, end de var det forleden?

Erla blev blussende rød og efterpaa ganske bleg. Hun følte sig ude av stand til at svare.

Saa sa fru Bratlaug ganske enkelt; men det greb Erla saa sterkt:

— Glem ikke, frøken Hart . . . de har aldrig fundet noget falskt hos min søn.

Hun stod endnu lidt, som ventende paa, at Erla skulde tale. Men denne kunde det ikke. Saa vandred de tause opover mod verandan igen.

Digitized by Google

En eneste gang sa fru Bratlaug ganske lavt, som et suk næsten:

— Ja, aaja!

15.

Der var noget lidende over Erla, da hun kom ned om morgenen dagen efter.

Milly saa paa hende, men sa intet. Hun havde instinktmæssig følelsen av, at søsteren ingen indblanding vilde taale paa dette punkt. Og hun tænkte paa gaarsdagen, da hun var blet overbevist om, at der var foregaat et eller andet mellem Erla og Bratlaug. Men hun følte sig ikke ganske sikker paa, om det blev til noget eller ikke; hun trodde nærmest det siste.

Og det var hun noksaa glad over. Hun vilde ikke ha likt Fredhejm saa godt mere, hvis hun havde faat søsteren til stadig nabo. Paa den anden side saa hun gerne, at Erla gifted sig med ham — hun vilde neppe stige derved i den verden, hvor de hørte hjemme!

Men hun beholdt sine tanker for sig selv og var overordentlig venlig mod Erla. Imens hun tænkte paa, at hendes »kære paps« den næste dag kom tilbage fra Trondhjem. Hun vilde se

Digitized by Google

at faa ham til at forære hende en lilla silkekjole, som hun havde faat saan lyst paa.

Løjtnanten var ganske mismodig over at se, hvor alvorlig og stille Erla var. Og han forstod slet ikke, hvorfor hun var det. Milly havde vistnok meddelt ham sine formodninger om, at der maatte være noget igære mellem Erla og Bratlaug; men derav var han ikke blet klogere. For det første var det ham aldeles ubegribeligt, at hun kunde finde nogetsomhelst av interesse ved en fyr som Bratlaug; men fandt hun nu alligevel noget, saa behøvde hun da ikke at se saa bedrøvet ud for det! Eller fandt hun ikke noget, hvad han for sin part trodde, saa var det da heller ingen grund til at hænge med hodet! Han forstod hende slet ikke, skønt han uavladelig tænkte nærmere over baade det ene og det andet.

Men en ting var han paa det rene med, og det var, at han ærgred sig over Bratlaug. Hvor hyggelig kunde de ikke havt det, om ikke han havde været! Saaledes som de havde det i begyndelsen for eksempel: lidt spøg, lidt kurtise, lidt — han skelte bort paa sin kone og tænkte, at Bratlaug desværre ikke var den eneste fredsforstyrrer. Og han begyndte at ærgre sig lidt over sin kone ogsaa. Men med én gang mindtes han den tvilsomme rolle, han spilte hin kveld,

Digitized by Google

da Erla havde tat ham under armen og kaldt ham Johannes — og han fik sig en ny ærgrelse. Det var siden hin begivenhed, at hun oversaa ham saa aldeles; han skønte godt det!

Og for at komme bort fra alt dette ærgerlige genkaldte han sig i erindringen, da hun kom og dagen efter hendes ankomst, og hvor koselig de havde havt det. Han mindtes hin eftermiddag paa verandan: rosen, kaffekoppen, skoen, som han havde trukket av hendes vippende fod — men han havde jo ikke hevnet sig paa hende, fordi hun dypped cigaren hans i kaffen!

Men det var ikke forsent at gøre det endda! Bare han kunde finde en morsom maade at gøre det paa, som hun kunde le av, komme i godt humør efter!

Han strøg længe sin knebelsbart. Saa smilte han pludselig — han havde det!

— Du skal vel bade dig idag, Erla? spurte han og trodde, han saa grulig ligegyldig ud.

Erla for op av sine tanker. Hun havde rent glemt det idag, endskønt det var en av hendes største fornøjelser.

— Ja . . det er sandt . . .

Og hun rejste sig, gik ud i gangen efter nøkkelen og forsvandt lidt efter ned igennem haven.

Digitized by Google

Erla og Milly baded hver for sig. Ti den første var en dygtig svømmerske, og den anden holdt til i kummen; desuden likte Erla best at bade alene.

Løjtnanten skyndte sig ovenpaa og ind i soveværelset. Fra vinduet holdt han opmerksomt øje med badehuset. Og da han saa hende svømme udover, sprang han ind i alkoven ved siden av, slog sin side rytterkappe om sig, tog de lange ridestøvler med sporerne, som stod i krogen, under armen og listed sig ud igen og nedover trapperne.

Han sneg sig ud entrévejen, forat Milly ikke skulde se ham, bort under vinduerne og saa i en fart ned gennem haven.

Da han kom ned paa stranden, løb han paa tærne udover bryggen til badehuset. Derude fik han pennekniven op, stak bladet ind i sprækken mellem væggen og døren og vipped krogen av, som hun havde slaat for paa indsiden.

Saa var han inde.

Han samled alle hendes klær sammen, tog dem under armen, lod kappen og støvlerne bli igen tilligemed en cigar, hvorom han havde viklet en liden papirstrimmel med paaskrift: »Denne har ikke været dyppet i kaffe!« la den paa et

Digitized by Google

iøjnefaldende sted paa kappen og forsvandt hurtig og lydløst, som han var kommet.

Han kom uset av baade Erla og Milly tilbage igen, løb op paa den førstes værelse og la hendes klær fra sig og kom ned igen med en »uskyldig« mine.

Han tændte sig en cigar, satte sig paa verandan og lod, som om han læste i »*Aftenposten*«.

Av og til skotted han ned igennem haven. Han begyndte at undre sig over, at hun ikke kom. Der skulde ikke lang tid til at iføre sig det kostume! tænkte han og smilte.

Men da endog Milly kom ud og spurte, om ikke Erla var kommet tilbage igen, begyndte han saa smaat at bli urolig. Der kunde vel ikke være tilstødt hende noget!

— Du, Milly! raabte han, og da hun kom ud igen, meddelte han hende det puds, han havde spillet Erla, og sa hende samtidig, at han begyndte at bli lidt urolig for hende.

Milly smilte, da hun hørte det. Det glæded hende saa, at Jossen hendes behandled Erla som et barn — hun følte sig saa rolig ved det. Og saa sa hun, at han nok kendte Erla daarlig, naar han trodde, at hendes snerpethed nogen-

Digitized by Google

sinde vilde tillade hende at gaa med paa en slig spøg!

Og hun gik ovenpaa og hented hendes klær og begav sig ned til badehuset med dem.

Lidt efter kom hun tilbage.

— Jo, det var, som jeg sa! udbrød hun. Ved du, hvorledes jeg traf hende? . . jo, indhyllet i frotterteppet og røgende paa en cigar!

— Røgte hun paa den! sa han leende; men hvor har hun faat fyrstikker fra, tro! . . Aa, nu ved jeg det, hun har kanske fundet en æske i kappelommen.

— Og ved du, hvor din kappe og dine støvler befinder sig henne for øjeblikket?

— Dernede vel! og han pegte.

— Netop dernede ja . . det vil si paa bunden av fjorden!

— Paa bunden?!

Milly saa paa løjtnanten; men da hun ikke havde spor av anlæg for det komiske, lo hun ikke. Hun sa bare med en bittersød selvtilfredshed:

— Jo, hun er hensynsfuld, den kære Erla! og gik derpaa over verandan og ind i havestuen.

Løjtnanten kunde ikke negte for, at han ærgred sig betydelig over dette — saaledes at

Digitized by Google

kaste halvandet hundre kroner i vandet til ingen verdens nytte! Og han begyndte at tænke nærmere over, om han skulde bebrejde hende det, naar hun kom tilbage.

Saa avbrødes han i sine tanker ved lyden av skridt; han saa op. Nils Bratlaug stod nedenfor verandan og hilste.

— Tak for igaar, hr. løjtnant! . . Er frøken Hart tilstede?

— Aa . . er det dem . . hm . . goddag . . nej . . ikke for øjeblikket, hr. Bratlaug . . men værsgod . . tag plads saalænge . . hun er blot nede og bader . . vi har hende om fem minuter . . tænker jeg . .

Løjtnanten var yderst perpleks over dette besøg. Og saa at han havde spurt lige ud efter Erla! Det kunde jo bare bety en eneste ting, det! At det var kommet saavidt, det havde han ikke trod! Men det kom der av at gaa paa tur sammen!

Løjtnanten saa meget dybsindig ud.

Men hvorfor var hun da saa alvorlig og stille?

Løjtnanten saa ikke fuldt saa dybsindig ud.

Saa opdaged han pludselig, at de sad der og ikke snakked et ord nogen av dem — og han spurte om, hvorledes det gik med kornhøsten paa Rydvold.

Digitized by Google

Milly hørte en fremmed stemme ude paa verandan og kom ud for at se, hvem det var. Hun blev ligesaa forbauset som sin mand, men viste det ikke, som han havde gjort.

Hun kaldte paa pigen og lod hende bringe kager og vin.

Saa sa hun lidt ondskabsfuldt til sin mand:

— Nu . . har du fortalt kandidat Bratlaug om din kappes og dine støvlers sørgelige skebne?

— Nej, jeg har saamen ikke! sa løjtnanten og lo godmodig. Ved nærmere at tænke over det var han kommet til det resultat, at de sandsynligvis var sunket lige ud for badehuset. Der kunde han med lethed fiske dem op igen ved hjælp av baadshagen, og saa var der jo ingen videre skade sket og intet at ærgre sig over!

— Men har de lyst til at høre det, hr. Bratlaug, saa . . og han gav sig til at fortælle.

16.

Erla vendte tilbage til badehuset efter en lang svømmetur. Hun havde haabet, hun vilde blet lettere i sindet efter den; men hun blev det ikke. Hun kunde ikke faa de to gamle paa Rydvold ud av sine tanker ligesaalidt som ordene,

Digitized by Google

fru Bratlaug havde henvendt til hende: Glem ikke, frøken Hart . . de har aldrig fundet noget falskt hos min søn!

Nej, hende var det, som havde været falsk, som havde bedraget hendes søn, hendes mand, hende selv, gjort dem alle ulykkelige! Og alligevel . . hun havde ikke gjort det endnu, alt kunde bli godt igen, om hun blot sa et eneste lidet ord, naar han spurte . . . et eneste lidet ord! . . .

Hun kom ind i kummen og steg langsomt, ligesom uden at vide, at hun gjorde det, op av den smale, hvidmalte trappe til paaklædningsrummet.

Saa for hun tilbage i heftig skræk og med bankende hjerte — men kappen og støvlerne rørte ikke paa sig. Og da hun opdaged, at hendes egne klær var borte, skønte hun det hele.

Men hun fandt det langtfra morsomt; gutagtig, syntes det hende, taktløst, krænkende. At trænge ind i dette rum, som et minut i forvejen havde set hende . . som nu! at rive hendes klær til sig . . . alle! alle!! at tro om hende, at hun vilde klæ sig i hans kappe, i hans støvler; vilde finde det en god spas endog! — hendes grublende tungsindighed slog pludselig over i nervøs ophidselse.

Digitized by Google

Hun greb støvlerne og kappen, som var de levende væsener, hun kunde hevne sig paa, kasted dem ned i kummen og stødte dem med stangen, som de brugte til at faa krabber og maneter avvejen med, ud igennem aabningen . . . slap dem ikke, før hun saa dem synke.

Da hun kom ind i paaklædningsrummet igen, var hun ganske mat av anstrengelse.

Da fik hun øje paa cigaren, som var faldt ned paa gulvet, uden at hun la merke til det, idet hun greb kappen. Hun gik hen og tog den op og læste, hvad der stod paa strimlen.

Hun smilte, da hun læste det. Scenen paa verandan hin eftermiddag stod med én gang saa lyslevende for hende. Og i samme øjeblik blev det hele hende ogsaa saa harmløst; tydelig saa hun hans store, tykke, godmodige skikkelse for sig — havde han bare saa meget som ant, at det vilde krænke hende!

Med smilet om læberne, saa hun sig om — efter fyrstikker.

Jo, derborte paa toiletbordet laa to stykker! Og hun hylled sig i frotterteppet og satte sig til at røge.

Hun var ikke det minste vred paa ham længere; hun følte sig tvertom formelig taknemmelig imod ham. Ti dette tunge, som havde

Digitized by Google

hvilt paa hende siden igaar, tynged hende ikke saa sterkt mere. Hun tænkte klarere, roligere. Hun sa sig selv, at om hun gik bort og gifted sig med ham uden at elske ham, vilde det være et langt større bedrag end det, hun hidtil havde gjort sig skyldig i, og før eller siden bringe dem alle meget mere sorg, end om hun nu trak sig tilbage. Men bedraget ham havde hun jo — hun havde været koket, hun vidste det; forfærdelig koket.

Hun smilte uvilkaarlig.

Hvorfor skulde de ogsaa straks gaa bort og forelske sig i hende? Og hun havde jo mange gange før været ligesaa koket og havde ikke anrettet spor av ulykke med det! Hun kunde desuden ikke for det, hun maatte være koket. Hun vilde nu engang gerne behage, holdes av, beundres — hvorfor netop bare av sin tilkommende? . . Uf, disse tilkommende!

Hun begyndte at smaanynne med cigaren mellem læberne.

Men saa kunde hun med én gang holde inde og stirre frem for sig, mens smilet blev saa svagt om hendes læber — det var mindet om fru Bratlaug, som la denne vemodsdrømmende stilhed over hendes tanker.

Milly kom med klærne.

Digitized by Google

Og smilende fortalte Erla hende om sin første opbrusende heftighed, som støvlerne og kappen fik undgælde for, og at hun nu næsten angred lidt paa, at hun havde kastet dem i vandet. Tilgit ham havde hun ogsaa — skønt det var lovlig frækt gjort av ham!

Hun la slet ikke merke til Millys voksende stramhed; først da hun gik, saa hun sig lidt undrende om. Hun vidste nemlig fra gamle dage, at Milly havde en egen stilfærdig maade at lukke dørene paa, naar hun var ærgerlig over noget — ganske modsat hende, som ved lignende anledninger bare rev dem op og overlod andre at lukke dem efter sig. Men Milly plejed ogsaa at komme med en liden spids bemerkning, før hun gik ud av døren, og da hun ikke havde gjort det, havde hun vel tat fejl.

Og hun tænkte ikke mere paa det og gav sig raskt ifærd med paaklædningen.

Da hun var færdig, slentred hun langsomt opover. Tankeløst lod hun badehus-nøkkelen svinge rundt pegefingeren. Saa stanste hun lyttende — hun kendte denne stemme!

Og hun følte, hvorledes blodet begyndte at banke i hende med det samme. Men hun vilde

Digitized by Google

være rolig! Hvad kom det hende ved, om han var der eller et andet sted?

Hun gik videre, kæmpende for at synes rolig.

— Naa, er du endelig der, Erla! raabte løjtnanten hende imøde.

Hun sa ikke noget og hilste Nils som en fremmed.

— Ved du, hvad vi, kandidat Bratlaug og jeg, har gjort? vedblev han smilende.

— Nej.

— Vi har holdt dom over dig!

— Dom!?

— Ja, sa han leende; i anledning av, at du har kastet min kappe og mine støvler i vandet, ser du. Vi dømte dig først til, at du selv skulde fiske dem op igen, men forandred i naade dommen derhen, at du skulde slippe med at se paa, at vi gjorde det.

— De glemmer betingelsen for, at vi kan vise en slig mildhed, hr. løjtnant! sa Nils og saa med et lykkeligt smil paa Erla.

— Naaja . . det er sandt . . løjtnanten blev en smule forvirret. Han havde tænkt at springe betingelsen over, da han saa, at Erla ikke var særlig oplagt til at gaa med paa spøgen. Saa vedblev han:

Digitized by Google

— Jo, ser du, Erla; du skulde først be mig om forladelse for din uhyre brøde, ser du . . ha, ha, ha . . ja, dommen er nok ikke videre juridisk, men . .

— Nej, jeg tror ogsaa, avbrød Erla ham brusende heftig, at hr. Bratlaug bør overlade sin far dommerbestillingen og heller holde sig til sine kør og grise!

Nils betragted hende et øjeblik med stirrende forundring. Saa farved en dyb rødme hans ansigt.

— Jeg forstaar dem ikke, frøken!

— Nej, det tror jeg gerne . . vi forstaar i det hele tat ikke hinanden, hr. Bratlaug!

Hun steg hurtig op paa verandan, ilte forbi ham og ind i havestuen, ud i entréen, opover trapperne, til sit værelse.

Nils havde rejst sig og var meget bleg.

Milly og løjtnanten sad yderst forlegne og turde ikke se op. Den siste syntes i øjeblikket inderlig synd i Nils. Og saa tog han sig sammen og forsøgte at si saa muntert, som han kunde:

— Naa, hr. Bratlaug . . min svigerinde forstod nok ikke spøg idag. Men de faar være saa snil at bære over med hende . . stakkar,

Digitized by Google

hun har ikke været ganske frisk i de siste par dage, saa . .

— Vil de la mig skrive nogle ord til frøkenen, hr. løjtnant, og gøre mig den tjeneste at overbringe hende dem? — han havde ikke hørt et ord av, hvad løjtnanten sa.

— Jo . . gudbevars . . her . . denne vej . . værsaagod!

Løjtnanten førte ham fortumlet ind paa »kontoret« og kom lige efter tilbage igen for at laane pen, blæk og papir av Milly.

Da Nils havde skrevet brevet, gik han entrévejen ud. Han glemte at si farvel til Milly.

17.

Erla stod oppe i vinduet og saa ham gaa. Han gik langsomt, ligesom grundende.

Og hun følte sig skamfuld, forvirret; hun fulgte ham med øjnene, til han var forsvundet.

Hun skønte ikke mere sin heftighed; den syntes hende latterlig. Hun mindtes, hvorledes det var begyndt at koge i hende, straks hun hørte hans stemme — han havde forekommet hende plump, paatrængende — og hvorledes dette

Digitized by Google

indtryk blev større, da hun kom op og saa ham sidde og »lege dommer«.

Og hun fandt det fremdeles lige plumpt og lige paatrængende av ham; ti hun følte sig overbevist om, at det ovenpaa dommer-rollen havde været hans hensigt at prøve sig i elskerfaget. Hun havde læst det i hans øjne.

Men hvorfor var hun blet heftig derover? Hun burde ha vidst det, at han ikke var anderledes. Det var jo ikke længere siden end igaar, at han havde vist hende baade sin plumphed og sin paatrængenhed. Denne sikre, dumt-lyksalige mine, hvormed han gik omkring og fortalte alle og enhver, at han elsked hende og følte sig overtydet om at være genelsket; disse uavbrudte forsøg paa at nærme sig hende for at faa avleveret en klodset kærligheds-erklæring!

Og igaar var hun jo ikke blet heftig! Hun var tvertom blet roligere og roligere, mens hans opførsel fjerned ham fra hende bestandig mere. Saa meget, at hun tilslut trodde, hun aldrig havde været elskovs-grebet av ham, at hendes hele færd havde været behagesygens, koketteriets; intet uden det.

Men nu? . . idag? . .

Digitized by Google

Forvirringen og skamfuldheden over det skete kom atter over hende.

Og alligevel kunde hun ikke andet end dvæle ved det. Uimodstaalig drev tankerne tilbage mod verandan, hvor langt hun saa søgte at sende dem, uimodstaalig saa hun igen og op igen hans ranke, sterke skikkelse; saa ham rejse sig . . saa bleg, saa . . . vakker . . .

Hun stamped pludselig i heftighed med foden; forvirringen og skamfuldheden var som blæst bort.

Nu følte hun bare glæde over at ha opført sig, som hun gjorde det imod ham; hun var jo blet fri derved — for bestandig! Aldrig skulde hun føle den mere, denne ydmygende usikkerhed, som hun haded! haded!!

Ti ejed han saa meget som et fnug av stolthed, saa kom han ikke nogensinde mere tilbage til hende. Gjorde han det alligevel, saa var det for at tigge sig hendes kærlighed til, og tiggere — hun smilte koldt.

Men Milly og løjtnanten blev ikke lidet overrasket, da Erla viste sig ved middagsbordet; ti hun opførte sig aldeles, som om der intet var hændt eller rettere, som om der var hændt noget meget morsomt. Hun var munter, — overgiven ofte.

Digitized by Google

Hun talte om farens ankomst næste dag og henvendte som et àpropos til løjtnanten, at han værsgod havde at sørge for en frisk bris til paa søndag, saa de kunde faa sig en lang sejltur. Løjtnanten loved at gøre sit beste og sad imens og grunded over, hvorledes han skulde faa git hende Bratlaugs brev paa en passende maade.

Og da de rejste sig fra bordet, havde han endelig fundet en maade at gøre det paa — han gav hende det simpelthen uden at si noget.

Hun blev blussende rød og gjorde først en bevægelse, som vilde hun rive det istykker. Saa betænkte hun sig og putted det i lommen.

Oppe paa sit værelse tog hun det frem og læste det. Det lød:

»Frøken Erla Hart!

Jeg ønsker en samtale med dem og venter dem ikveld klokken 9 nede paa stranden foran deres svogers hus. Jeg mener at ha ret til at fordre denne samtale med dem.

Ærb.

Nils Bratlaug.«

Hun lo nervøst efter at ha læst det. Ret til at fordre — han var jo komplet latterlig!

Digitized by Google

Og hun løb atter de faa linjer igennem.

Hun lod haanden synke, hvori hun holdt brevet. Hun mindtes sine tanker fra om formiddagen. At kom han tilbage efter hint optrin, blev det som tigger; uden stolthed, uden æresfølelse, fortjent til en eneste ting: hendes medlidende foragt.

Og nu sa han hende, at han kom tilbage, men —

Hun blev forvirret. Hun tænkte først ikke at ville opfylde hans forlangende, men opgav det igen. Han maatte ikke faa indtrykket av, at hun var bange. Og var hun det? Nej! nej!! nej!!! Og hun brød sig ikke om ham, hun havde haanet ham, gjort nar av ham, tilstaat for sig selv, at det var koketteri, bare koketteri — og saa noget andet, noget, som nedværdiged hende, noget, som vilde gøre hende ulykkelig, om hun gav efter for det, og derfor vilde hun ikke gi efter for det, aldrig! aldrig!!

Og hun brast i graat med en gang — aa, hvor usigelig hun længtes efter sin far!

Saa sprang hun op og tørked sine øjne. Hun taalte ikke at sidde deroppe alene; hun vilde gaa ned til de andre.

Det fik være det samme, om de skønte, hun havde graatt!

Digitized by Google

Men naar hun vasked sig godt, saa skønte de det nok ikke alligevel — og hun smilte.

Hurtig sprang hun nedover trapperne, stak hodet ind av døren til havestuen og raabte ud mod verandan:

— Kom nu, svoger, og iad os ta et parti biljard . . du faar ikke lov at sidde der og sove længere . . hører du!

Og løjtnanten baade hørte og adlød. Det glæded ham inderlig, at hun var saa munter. Hun havde altsaa besluttet sig til at gi ham en kurv. Det eneste rette! Og han mindtes med stolthed, hvad han havde sagt til sig selv, da Nils Bratlaug første gang viste hende sin »totale mangel paa det chevalereske«, nemlig, at hun var født for salonen — ab . . so . . lut! som han i øjeblikket forbedred det med, imens han beundrende betragted hende, som hun stod der og tog sigte med biljardkøen.

Og hun merked hans blik og gav ham sit tilbage — med koketteri. Hun gjorde det mange gange i løbet av eftermiddagen. Hun vilde ikke tænke paa den anden!

Milly sad igen ude paa verandan. Hun var aldeles paa det rene med nu, at Erla var et forkælet, uopdraget barn, som burde gaa i korte skørter, forat ikke enkelte skulde falde paa at

Digitized by Google

tro, at hun var voksen — og hun havde den inderligste lyst til at si hende det.

Men hun bekæmped alligevel lysten; ti hun tænkte paa sin »kære paps« — og paa en lilla silkekjole.

18.

De havde spist; det begyndte at mørkne. De sad inde i havestuen med lampen tændt og dørene aabnet imod verandan.

Derude hang vildvinløvet fugtig glinsende i lysningen.

Erla lytted; hun syntes, det lød som aaretag dernedefra.

Saa rejste hun sig pludselig og gik.

Milly merked det knapt; hun var saa vant til, at hun gjorde det hver kveld. Men løjtnanten saa efter hende. Han ønsked, hun vilde bli længe ude i haven — saa kunde han uden at vække mistanke gaa ned og hente hende.

Han skotted bort paa Milly.

Og imens gik Erla nedover gangenes fine sand. Man hørte næsten ikke, at hun gik. Nu

Digitized by Google

og da stod hun stille og trak vejret dybt. Hun gjorde det for at bli roligere.

Han rejste sig fra bænken, da hun kom — hun kendte bænken.

Han hilste og gik lige hen til hende.

Uden at vide av det greb hun fat i rælingen av hans baad, som han havde trukket op paa stranden.

Det varte en stund, før han kunde tale. Saa sa han lavt:

— Frøken Hart . . jeg er kommet for at faa en forklaring paa deres opførsel mod mig i formiddag.

Hun tænkte paa at spørre ham, med hvilken ret han kunde forlange nogen slig forklaring. Men hun kunde ikke faa ordene frem.

Og han glæded sig over hendes taushed. Den syntes ham et tegn paa, at hun var forlegen, angred, hvad hun havde gjort. Han bestyrkedes i det resultat, han i løbet av dagen var kommet til — at optrinet om formiddagen skyldtes en av hendes »mange nykker«. Men for en sikkerheds skyld vilde han vise hende, og sig selv, at det var saa; ved at gaa hele deres forhold igennem fra først til sist. Da maatte hver skruppel vige — havde hun da nogen?

Digitized by Google

Muligheden av dette forfulgte ham, pinte ham, mens han talte. Det gjorde undertiden hans stemme skælvende . . nødte ham til helt at stanse en og anden gang. Og det gjorde ham ængstelig efter at faa alt med, for at faa al modstand til at falde sammen, hver tanke om et tilbagetog udelukket.

Og han glemte heller intet. Hvert ord, hun havde git ham, hvert smil, hun havde sendt ham: et for et, et for et viste han dem til hende — som en skare sommerfugle, han havde fanget og stukket paa naale.

Det gjorde et usigelig pinligt indtryk paa hende at høre ham, at se ham vise frem alt dette døde. Ti i dette øjeblik syntes det hende saa dødt altsammen. Hun havde frygtet for, at han skulde ha gjort noget ganske andet — at han skulde ha grebet hende i sine arme, naar han saa hende komme til ham paa hans befaling, at han skulde ha tvunget hende til at bli hans; jublende. Ti der havde været som en røst i hendes indre, som hviskende havde spurt hende mange gange: du lar dig vel ikke tvinge? og hun havde skælvet av en underlig banghed, naar den spurte.

Men saa gjorde han intet av det, hun havde tænkt, at han vilde gøre. Han gav sig derimod

Digitized by Google

til at ville bevise hende, at hun elsked ham — og beviste hende bare, at hun ikke gjorde det.

Men paa hans skælvende stemme og paa hans blik, som intet saa uden hende, skønte hun ogsaa, hvor inderlig han elsked hende. Og en oprigtig anger over, hvad hun havde gjort, kom over hende, en inderlig medlidenhed med ham brød frem i hendes indre.

Og med én gang rakte hun hænderne saa bønfaldende ud mod ham.

— Tilgiv mig! bad hun hviskende.

Men han stirred paa hende. Han skønte hende ikke, vilde ikke skønne hende. Men uden at han vidste av det, blev hans blik saa fuldt av angst, hans ord saa hjælpeløse, saa stammende.

Var hun kanske bange for, at de havde levet saa forskellig? . . trodde hun kanske, at han vilde, hun skulde gaa i fjøset eller paa stabburet? . . Ingenting skulde hun gøre: bare ta med sig alle sine malerier, alle sine bøger. . . Var der ikke plads til dem, skulde han bygge huset større, finere. . . Akkurat som før skulde hun leve. . . Mens han arbejded for hende, elsked hende. . . Han havde sagt hende, at han ikke forstod sig paa musik; men han var næsten sikker paa, at han vilde forstaa sig paa den eller i

Digitized by Google

hvert fald bli svært glad i den, naar hun spilte . . paa det beste fortepiano, han kunde finde til hende, og . .

— Tilgiv mig! hulked hun.

Da greb han hende pludselig om haandleddet saa haardt, at hun kunde ha skreget.

— Hvad mener de? Mener de, at deres opførsel mod mig fra først til sist har været en gemén løgn? hvad?! tal!!

Han stod der saa høj og sterk og truende foran hende — hun maatte se paa ham.

— Tilgiv mig! mumled hun.

Men han stødte hende fra sig med en gang — foragtelig; hun var lige ved at falde.

Saa tog han et kæmpetag i baaden og jog den ud paa vandet. Han fulgte selv med, uden at merke vandet, som stod ham over anklerne.

Han sprang op i baaden og rodde bort.

Hun stirred efter ham.

Hun vilde raabe . . vilde graate . . vilde elske. . . . . Hun stod der halvt bedøvet og lytted efter aaretagene, som blev svagere . . . svagere . . .

Hun stod der længe . . hun hørte ingenting mere . . .

Digitized by Google

Jo, saa hørte hun alligevel noget, ligesom trin.

Hun vendte sig langsomt.

Og da hun fik se løjtnanten, smilte hun bittert.

— Har du nu bedt Milly pent om lov til at gaa ned og hente mig da?

Men løjtnanten strammed sig op. Nu eller aldrig! tænkte han. Og saa gik han hen til hende, slog armene om hende og vilde kysse hende.

Han fik en lusing, saa han sprang et par skridt tilbage.

Den kom saa aldeles uventet.

— Kære . . det var jo . . bare spøg! stammed han.

— Ja naturligvis! sa hun leende, men med et eget udtryk i øjnene; havde det været alvor, saa havde jeg kvalt dig!

Løjtnantens runde øjne saa ud, som om de blev meget rundere; han svelged uvilkaarlig for at kende, om han havde aabning endda.

Saa lo han forlegent og listed sig som en vaad hund opigennem haven.

Hun fulgte ham langsomt.

Drømmende stirred hun op mod den skog-

Digitized by Google

klædte fjeldaas i baggrunden — den laa der ensformig, mørk, vældig mod den dunkle himmel.

Hun følte med en gang, at hun aldrig vilde glemme den.

Næste dag kom konsul Hart. Og allerede den følgende mandag forlod far og datter Fredhejm; Erla havde ønsket det saaledes.

Nils Bratlaug gensaa hun ikke.

Digitized by Google

Digitized by Google

STILL-LEBEN.

Digitized by Google

Digitized by Google

Hun vandred langsomt nedigennem den lange, lige nøddeallé.

Det var høst; med graavejrsluft og stille. Den eneste lyd, som hørtes, gjorde bladene, naar de løsned og langsomt dalte mellem grenene til de andre, som allerede laa dernede. Det var mange. Hvor hun saa, mødte blikket de døde blade. De fleste var saa gule og saa blege, enkelte var ogsaa ganske vinrøde; kun de færreste havde endnu faat denne brune, mørke farve, som forraadnelsen gir dem.

Fjorden laa blank og blygraa. Ikke en baad kunde hun se. Men henover stenene ved stranden løb en enslig linerle. Den løb frem og tilbage, frem og tilbage. Undertiden stod den stille og vipped med halen. Saa løb den igen.

Og da hun kom ud av alléen, tog hun til-højre langs stranden — henimod den lave bænk med udsigt over fjorden mellem de gamle linde-træer.

Digitized by Google

Hun satte sig og lod blikket planløst drive om; det var saa graat og trist altsammen. Før, naar hun sad her, havde alt været saa venligt, saa lyst. Men dengang var det sommer — og han sad ved siden av hende.

Men nu . . . .

Og hun lænte sig tilbage mod bænken og lukked øjelaagene halvt. Mellem trærne saa hun fjorden blank og vid. Det syntes hende, som gled den ind imod hende — lydløst, svalende, dulmende.

Og den bar minder med sig fra hin tid, da han var hos hende og elsked hende. Men hun vilde skyve dem tilbage. De hindred hende i helt at synke hen i sorgen, i helt at fatte den forfærdelige vished, at han var død og aldrig mere vendte tilbage til hende. Derfor var det jo, hun var gaat herned, her, hvor de saa ofte havde siddet. Men hun kunde ikke gøre for det — den nagende, bitre, haabløse smerte vilde ligesom ikke komme. Det var snarere en vemodig undren over, at det virkelig var saa. Minderne om den dejligste tid i hendes liv forekom hende saa nære. De kom imod hende saa friske, saa levende. Det var, ligesom hun vented, han skulde komme henover gangen, sætte sig hos hende og lægge armen om hende, som han

Digitized by Google

plejed at gøre. Hun vilde ikke blet bange, om han var kommet. 'Men hun vidste jo, at han var død. Hvor underlig, at hun alligevel kunde ha det paa den maade!

Men minderne lokked og lyste — nærmere . . . nærmere. Hun vilde ikke hengi sig til dem; men hun gjorde det alligevel. Hun kunde ikke andet.

— — — — — Blødt vuggende gled valsetonerne igennem salen.

Og hun skulde danse med — hun saa efter paa kortet.

Hvorledes var han? Hun vidste kun, at han var vakker. Og danste godt? — han saa ud til at gøre det. Hun saa ham komme, hurtig, spejdende. Der opdaged han hende.

Hun syntes næsten, at hans buk var for ærbødig. Saanne uhyre ærbødige herrer . . .

— Vals danser jeg helst av alt! sa han og la armen om hende.

— Jeg siger det samme, tror jeg!

Hvor fast han holdt hende! Svævende let gik det. Og hun behøvde ikke være bange for, at han skulde træ paa hende eller støde paa andre dansende, saa hun kunde rive kjolen istykker eller faa sin kostbare vifte knækket. Det var dejligt at kunne gi sig saa helt hen. Ikke se til nogen

Digitized by Google

kant; bare følge ham. Og svinges gennem lys og toner; næsten baaret av hans arme. Og bestandig tæt ind til ham.

Han danste saa længe. Han var ikke træt, naar han var kommet gulvet halvanden gang rundt — som de andre.

Hun lænte sig lidt tungere mod ham — for morro skyld!

— Er frøkenen træt?

Hun hørte det paa ham, at han ikke var det mindste træt. Hvor sterk han maatte være!

— Nej! sa hun og saa paa ham.

Hun saa ofte paa ham siden.

— — — — — At han vilde komme! Hun vidste, han var indbudt.

Og hun rødmed, da hun traadte ind; ti ham saa hun først av alle.

Og han førte hende til bords. Hun lænte sig fortrolig mod ham, mens han fortalte hende, hvor meget han havde glædet sig til denne middag. Han sa ikke, at det var, fordi hun skulde komme; men hun skønte, det var derfor.

Under middagen saa og hørte han jo kun hende. Han blev helt forundret, syntes hun, naar nogen ønsked at drikke med ham. Han saa ud, som trodde han, de var ganske ene — han og hun.

Tænk, at de havde siddet over to timer ved

Digitized by Google

bordet! Hun maatte spørre, om det virkelig var saa. Og det var aldeles rigtig.

De gik tilbage til salonen, hvor de fik kaffe og likører. Til damerne var der cigaretter. Og hun tog en.

— Men de liker kanske ikke, at damer røger? . . saa lar jeg gerne være!

— Nej! . . tvertom!

Hvor forvirret han pludselig blev! Var det, fordi hun ønsked at gøre det, som han syntes om? Det var vist det. Men havde han ikke allerede mange gange skønt, at hun holdt av ham? Hun havde jo for længe siden set, at han gjorde av hende!

Og i det dæmpede lys fra de matkuplede lamper søgte hendes blik ofte hans. Og hver gang fortalte det ham, at hun holdt av ham.

— — — — — Sommerkvelden laa diset over haven. Der var saa stilt. Hun kunde høre trærne aande. Det faldt hende i tankerne dette udtryk, som hun plejed bruge som barn.

Og de vandred bortover ved hinandens side; ganske langsomt og uden at tale. Først ude paa odden stanste de. Hele fjorden bredte sig for dem. Den gulflammede himmel kasted en metallignende glans over den og gjorde linjerne av de skogklædte berg i baggrunden blødere.

Digitized by Google

De stod og saa udover . . .

Da tog han hendes haand, frygtsom, uvis. Men hun saa paa ham. Og han skønte med én gang, at han var saa lykkelig, saa lykkelig. Han drog hende til sig og kyssed hende. Han hvisked hendes navn, og hun hvisked hans tilbage. De tænkte ikke paa at si andet. Og det behøvdes ikke heller; det sa jo saa meget. Eller det sa i grunden ikke saa meget — det sa alt. Det sa, at de elsked hinanden.

Hvorlænge stod de der? . . ingen av dem vidste det. Men pludselig hørte de aaretag. Og de slap hinanden og traadte tilbage mellem trærne.

— — — — — Hendes forældre holdt fest for dem. De havde modtat lykønskninger af mange mensker, og der var blet holdt tale for dem. Og han takked.

Men efterpaa listed de sig ned i haven, hvor de røde papirløgter lyste mellem grenene.

— Er du tilfreds med festen?

— Ja! og han trykked hende til sig.

— For en vakker tale du holdt!

— Synes du!

De satte sig i paviljongen. Kom der nogen, kunde de se dem uden selv at ses.

Han tog hende paa fanget. Hun la de nøgne arme om hans hals og hvilte hodet mod hans bryst.

Digitized by Google

De talte lidet — de kyssed hinanden saa meget. Og hun følte hans arme om sig — de sterke arme.

— Hvor vakker du er!

— Er jeg?

Han trykked hende heftigere ind til sig. Hun vendte mod ham sit dvælende blik . . og hvisked:

— Hvor sterk du er!

— Trykker jeg for haardt?

— Nej!

— Er det dit sjal? — han tog i det.

— Ja . .

— Fryser du, siden du har det paa?

— Nej, jeg er . . . nedringet . . .

Og hun følte sjalet glide ned fra sine skuldre, — hun lod det glide. Og han kyssed hende . . . kyssed hende . . .

Hun for sammen.

Han var der jo ikke og kom — aldrig! Det var forbi . . forbi . . .

Og hun saa den pludselig, den blanke, sorte kiste, hvor han laa. Det blege ansigt, de indsunkne øjne, de blaanende læber; altsammen saa hun. Og hun blev saa bange, at hun skalv. Men det var vist saaledes, hun burde se ham, mindes ham. Hun burde vist netop føle angst, lammende angst og fortvilelse, ti ellers — og hun rødmed saa dybt.

Digitized by Google

Men alligevel — hun tænkte dog paa ham da ogsaa; ja, hun tænkte bare paa ham! Og vilde han ikke selv ha ønsket, om han havde kunnet ønske noget mere, at bli mindet som levende, frisk, glad, lykkelig end som — nej, nej! hun kunde det ikke, taalte det ikke at tænke paa ham, som han laa der! Det var, som merked hun atter lugten av granbar og blomster, atter hørte den hviskende samtale og de raslende kjoler, atter følte gravkapellets kelder-kulde og atter hørte prestens forfærdelige, trøstende ord, mens det altsammen som dengang la sig som en klemmende, knugende byrde over hendes bryst og gjorde det saa saart — aa saa saart!

Hun for atter sammen.

Men den graa katunge med de hvide poter — ti den var det, som havde listet sig hen til hende og nu med et sæt satte op paa bænken ved siden av hende, — blev ogsaa forskrækket ved den uvilkaarlige bevægelse, hun gjorde.

Men den blev straks rolig igen, da hun klapped den og legte med den.

Men pludselig fik den øje paa et blad nede paa marken, som syntes den højst mistænkeligt, uagtet det laa ganske stille.

Den krøb langsomt hen til kanten av bænken

Digitized by Google

og tog ikke øjnene fra bladet. Saa la den sig ned og trak bagkroppen ind til forkroppen. Den saa yderst spændt ud under disse forberedelser. Og saa —

Hun smilte. Den tog sig saa pudsig ud. Den hopped omkring bladet og greb det og slap det og greb det igen. Saa lod den, som om den blev ræd det, og hopped paa skakke bortover med halen i vejret og med et udtryk i det runde ansigt, som fik hende til at le.

Og endnu mere lo hun lidt efter. Ti pus havde ikke lagt merke til en pyt regnvand og hopped lige op i den.

Den blev betydelig flau og satte sig paa dørtrinnet til paviljongen og saa fornærmet ud. Men saa husked den, den var vaad om fødderne, og gav sig ivrig til at pudse dem.

Hun smilte til den og sa »pus«, da hun gik forbi; men den ænste hende slet ikke.

Og som hun gik der, kom hun til at tænke paa sin mor. Naar hun nu kom ind, vilde hun sikkert — hun gjorde det jo bestandig — møde hende med sit smil, sit kærlige, medlidende smil. Og tanken paa dette smil gjorde hende med en gang saa sørgmodig. Hun kunde ikke skønne, at hun for lidt siden havde smilt, ja end-

Digitized by Google

og lét. Livet bredte sig jo omkring hende saa øde og trist — saa langt, hun kunde se.

Aa, saa øde og trist!

Og hun vandred langsomt tilbage opigennem den lange, lige nødde-allé.

Digitized by Google

EN OPOFRENDE SJÆL.

Digitized by Google

Digitized by Google

Jo værsaagod, fruen var hjemme!

Med bankende hjerte traadte han ind i dagligstuen. Det var mørkt derinde. Udigennem portièren, fra kabinettet faldt et rødligt, viftende lysskær.

Det kom fra kaminen. Hun sad foran den, lænet tilbage i en lavbenet lænestol, med det ene ben kastet over det andet og skødesløst vippende med foden. Hænderne havde hun foldet i nakkehulingen; brysterne sprang frem derved i al sin dristige dejlighed. Trods kjolen var der noget nøgent over hende, som hun laa der.

— Hvor de overrasked mig! sa hun smilende. Hendes blik suged hans skikkelse til sig — langsomt — nedenfra og opover.

Der blev et øjebliks taushed. Saa sa hun:

— Det er længe siden, de gjorde mig den ære at besøge mig!

— Synes de virkelig, det er længe siden, frue? . . mig synes det saa forfærdelig længe! la han usikkert til.

Digitized by Google

Hun smilte.

— Vil de ikke ta plads!

Hun havde tat hænderne ned og sad og legte med en japanesisk vifte, som havde ligget i hendes fang.

Det glæded hende, at han var kommet. Hun havde længe ønsket at vinde denne unge, friske mand, og hun var allerede saa smaat begyndt at tro, at hendes møje derfor havde været spildt. Det eneste, hun frygted en smule, var, at han i længden kanske vilde forekomme hende kedelig — hun havde det indtryk, at han omgiks svært med idealer og lignende. Men saa kom hun til at tænke paa, at isaafald havde hun jo Poul, — hendes mand hed Fredrik han, stakkar.

Hun smilte og saa hen paa ham, som sad der saa forvirret.

— Om forladelse . . jeg synes, de sa noget? og de hvide tænder skimted frem bag læberne; hun tog ikke øjnene fra ham.

— Nej, jeg sa ikke noget! svarte han troskyldig, uden at lægge merke til det let spottende i hendes tonefald.

Han dristed sig til at se paa hende og blev blussende rød.

— Har de slet intet at fortælle mig?

— Jeg har bare en eneste ting!

Digitized by Google

— Og den er for ubetydelig til at omtales, kanske?

— Den er alt for mig, frue . . men . .

— Det er mig, som de mener ikke vil vise interesse for den?

— Ja . . jeg ved ikke . .

— Nej, ikke jeg heller, naar de ikke vil si mig, hvad det er.

— Det er . .

Han mødte usikkert hendes blik — og kasted sig med en gang for hendes fødder. Saaledes havde hun set paa ham. Og stammende udbrød han:

— Aa . . de ved alt . . alt, altsammen . . at jeg elsker dem . . at jeg tænker paa dem . . hele dagen . . . drømmer om dem . . at jeg. . . Han kunde ikke tale mere for sindsbevægelse.

— Og dette trodde de, jeg ikke brydde mig om at høre? hvisked hun.

— Jeg vidste ikke . . de var saa rolig . . saa kold . . saa . .

— Vilde de da, jeg skulde ha omfavnet dem, straks de behaged at vise dem . . efter at ha været saa længe borte fra mig! hvisked hun igen — hendes haand smøg sig ind i hans.

— Du elsker mig!! Han jubled det ud. Og han greb hende i sine arme; og han krysted

Digitized by Google

hende ind til sig; og han kyssed hende paa halsen og i ansigtet og paa øjnene med sine brændende læber . . .

— Du kvæler mig! stammed hun.

Og han blev saa skamfuld over sin voldsomhed og tog ganske varsomt paa hende.

Du har nok ikke omfavnet nogen før! sa hun smilende — og kælent, ømt. Hun la sig endnu mere tilbage i stolen og trykked ham ind til sig.

— Nej . . aldrig . . ligesom du . .

— Jeg! . . jeg har gjort det mange gange, jeg! og hun lo.

Han saa spørgende, ængstelig paa hende.

— Min mand da, kære . . .

— Ja, det er jo sandt! og han blev saa rolig og glad igen.

Men han havde rejst sig, da hun nævnte sin mand; nu gik han frem og tilbage paa gulvet.

Han gav sig til at fortælle hende om sin kærlighed, og hvorfor han saa længe havde holdt sig borte fra hende. Det var, sa han, for rigtig at prøve sig selv, om han ogsaa elsked hende over alt i verden, for at prøve, om han i sandhed kunde si til hende: tag min kærlighed som erstatning for din rigdom, for din stilling i sam-

Digitized by Google

fundet, ja endog for adskillelsen fra dit barn; du vil ikke angre derpaa!

Hun begyndte at bli opmerksom. Hvad var det, han mente?

Men han fortsatte at tale; han talte sig varm, begejstret.

Og pludselig saa han paa hende saa straalende lyksalig og med hænderne udstrakt imod hende — da la han merke til, at hun sad med lommetørklædet for øjnene.

Og han grebes av den inderligste medlidenhed med hende. Kærtegnende strøg han hendes haand og hvisked:

— Hvad underligt er det i, at du er bevæget, du elskede, søde . . min kærlighed til dig blir blot sterkere derved. Og jeg burde ha været mere skaansom imod dig . . . ikke talt om alt dette nu allerede. . Og dog, er det ikke best at være kæk og sterk, min egen Augusta? . . at gøre med én gang, hvad der før eller senere maa ske alligevel?

— Aldrig! . . aldrig! . . hiksted hun.

— Det mener du jo ikke, min dyrebare Augusta . . . men jeg kan saa godt forstaa din smerte over at skulle skilles fra dit barn. . . . Men kan vi ikke ta det med os? . . ta det med

Digitized by Google

magt, om din mand vil være lumpen nok til at lægge hindringer ivejen derfor?

— Aldrig! . . aldrig! . .

— Jeg forstaar dig ikke, søde Augusta . . fat dig, min dyrebare . .

— Jeg kan aldrig . . aldrig rejse med dig! stødte hun frem.

Han følte sig saa beklemt, saa angst. Men han vilde ikke, kunde ikke tro, hvad hun sa. Han forsøgte at faa hende til at se paa ham; men hun holdt haardnakket lommetørklædet trykket imod øjnene.

Saa hvisked han skælvende:

— Augusta . . min egen Augusta . . sig mig, at jeg har hørt fejl? . . sig mig det . . jeg ber dig saa inderlig!

Men hun sa ikke noget.

Saa stammed han igen:

— Men for lidt siden . . da du kyssed mig? omfavned mig?

— Ja, det var stygt, syndigt . . jeg tænkte bare paa min kærlighed . . ingenting paa de andre! og hun hulked igen.

— Men synes du, du tænker noget paa mig i denne stund? spurte han med inderlighed; har det da ingen betydning for dig, om du gør mig ulykkelig?

Digitized by Google

— Aa, tal ikke saa, jeg taaler ikke at høre paa det! . . Du kan ikke forstaa mig . . jeg er kvinde . . har min gamle mor . . mit barn. . . Aa! — og hun la armen om hans hals og trykked sig ind til ham — som et barn, der ber om tilgivelse! tænkte han rørt.

Han kunde ikke være vred paa hende. Han var bare saa mismodig, saa træt, saa ulykkelig.

— Farvel! sa han næsten uhørlig.

Men hun slap ham ikke. Hun trak ham tvertimod tættere ind til sig — og kyssed ham med vaade læber.

— Bliv hos mig! hvisked hun.

Han begyndte at skælve og saa angstfuld paa hende.

— Som en bror hos sin søster! føjed hun mildt til.

Hvor usigelig glad han blev, da hun sa dette. Han havde et øjeblik faat den forfærdelige tanke, at der kanske alligevel var noget sandt i de gemene rygter, som gik om hende, og som han bestandig hidtil havde mødt med den dybeste foragt. Han kunde vedbli at foragte dem — nu vidste han, at hun var ren! Og brændende bad han hende i sit indre om tilgivelse for sin lumpne mistanke.

Digitized by Google

— Bliv hos mig! hvisked hun igen.

— Jeg kan ikke! stammed han; orker det ikke.

— Aajo . ! . hvorfor skulde du ikke orke det?

— Jeg er ikke saa sterk som du . . saa ren i al min tanke, som du er . . .

— Aa prøv . . jeg er sikker paa, du er det! . . gør det? . . jeg ber dig? . .

— Nej, nej . . ikke nu . . en gang . . om længe, længe . .

Saa brast taarerne ud av hans øjne.

— Aa, følg mig alligevel, Augusta . . min egen Augusta!

Men hun bøjed bare hodet og tog fat paa lommetørklædet igen.

Han skønte, at alt var forbi. Men der kom en vidunderlig, dejlig fred over ham med en gang, som han saa hende sidde der i lydløs graat — ofrende sin egen lykke for ikke at bedrøve sin gamle mor, for ikke at forlade sit barn. Og det endda han ikke kunde være enig med hende i, at hun burde ofre sig saaledes.

Og der var begejstring i hans blik, og bævende klang den igennem hans stemme, da han sa:

Digitized by Google

— Farvel, Augusta . . graat ikke for min skyld . . jeg er lykkelig alligevel . . jeg elsker jo dig . . den beste, den ædleste, jeg kender . . og haabet slipper jeg ikke . . for jeg maa haabe . . bestandig . . graat ikke, Augusta . . min egen Augusta . . graat ikke . . . . .

Han var borte.

Hun saa op — lyden av entrédøren, som smeldtes igen, lød dæmpet ind til hende.

Rødmed hun — eller syntes det blot saaledes i ildskæret fra kaminen?

Digitized by Google

Digitized by Google

HVOR ROMANTISK!

Digitized by Google

Digitized by Google

Hvor romantisk!

Det lød i kor fra gesterne, som efter kveldsbordet strømmed ud paa verandan.

Den høstmørke have var nemlig oplyst med kulørte papirløgter. Som guirlander mellem grenene hang de; som spredte, hemmelighedsfulde blus indimellem tætte buskadser.

Den gamle pebersvend kaptejn Grundt — bekendt for sin frivolitet — hvisked i øret paa en ung dame ved sin side:

— Pas nu paa, at ikke løgterne skaber løgtemænd, som faar dere paa vildspor!

Den unge dame gav ham et let slag paa armen og smilte.

Kaptejnen skønte, at hun ikke var bange for løgtemænd, og ærgred sig over, at han ikke var 30 aar yngre.

Saa tyndedes det paa verandan.

Kaptejnen og hans jevnaldrende anbragtes

Digitized by Google

ved kortbordene inde i spisestuen, de gamle damer satte sig i passiarende grupper i havestuen; de fandt det for køligt ude. Av og til gik de bort i døraabningen til salen og betragted ungdommen, som fik sig en svingom.

Et øjeblik blev der endog ganske tomt derude.

Men kand. jur. Bødtker havde lagt merke til, at bordet paa verandan stod fuldt av champagneflasker; cigarer og cigaretter var der ogsaa.

Han foreslog derfor sin dame, da de havde danset én gang, at de skulde gaa ud og se paa det romantiske arrangement i haven; han havde ikke kunnet nyde det for lidt siden, alle disse begejstrede udraab havde forstyrret ham.

— Ja, ikke sandt, sa hun glad; jeg maa ogsaa altid nyde noget smukt i stilhed!

Bødtker smilte forstaaende til hende og tænkte ved sig selv, at saanne naive sjæle var forbandet kedsommelige.

Efterhaanden kom flere derud. Av og til knalded champagnekorkene. Da skreg damerne regelmæssig: uf da! og et par nybagte studenter smilte ligesaa regelmæssig medlidende.

Bødtker havde overladt sit »gudsord« til en

Digitized by Google

anden. Han satte sig bort i en krog og nød sin havaneser og champagnen.

Men damerne søgte ofte hans blik derborte i den halvmørke krog; og de søgte aldrig forgæves.

Frøken Ramm gjorde det oftere end nogen av de andre. Mente han det alvorlig? Og efterpaa gav hun gerne grosserer Blom et blik; hun var vis paa, at han mente det alvorlig.

Der spiltes op til en ny dans.

Frøken Ramm og »gudsordet« og de andre førtes atter ind i salen.

Bødtker blev siddende igen alene. Han gad ikke danse. Han havde ved bordet gaat dem over, damerne, som var der; ingenting det hele! Den eneste, der kunde være tale om, var frøken Ramm; men — han trak paa skuldrene; kokette fruentimmer var til syvende og sist det kedeligste av alt! Hun trodde formodentlig, at han vilde fri til hende! Naa, for den sags skyld trodde de vel akkurat det samme alle de andre!

Han smilte.

Imens sad grosserer Blom yderst adspredt inde i salen ved siden av sin dame. Han havde ikke øjnene fra frøken Ramm. Han elsked hende; men han var i den pinligste uvished, om hun besvarte hans følelser eller ikke. Undertiden var

Digitized by Google

han aldeles sikker paa, at hun gjorde det; til andre tider var han omtrent ligesaa sikker paa det modsatte. Og der var opstaat endnu en ny bekymring hos ham. Det var ved at lægge merke til, hvorledes hun saa paa alle dem, hun danste med. Akkurat som hun saa paa ham, naar han bestemt havde indtrykket av, at hun elsked ham. Han blev en smule bange for, at hendes dyd ikke var ganske . . .

Og han saa sig uvilkaarlig om efter Bødtker. Han havde store tanker om denne som kvindekender. Om han paa en fin maade kunde faa hans mening at vide om hende?

Og da i det samme en herre bukked for hans dame, greb han lejligheden, rejste sig og styrte kursen mod verandan. Han husked, at han havde set ham sidde der. Han saa sig spejdende om; det sterke lys derinde blinded ham i begyndelsen.

— Naa, hr. grosserer, har de faat lôs? udbrød Bødtker spøgende borte fra sin krog.

— Aa, er det vor candidatus juris, som sidder her . . Ha, ha, spøgefugl . . nej, ikke denne gang!

— A propos! candidatus juris, hr. grosserer . . det rigtige er candidatus jus . . men det er

Digitized by Google

jo ikke godt for dem at vide, som har været fornuftig nok til at ignorere det kedelige latin!

Grosserer Blom saa lidt usikkert paa ham.

— Det er forresten en meget almindelig fejltagelse, hr. grosserer, føjed Bødtker til, og det er jo egentlig uden betydning, hvad man siger av de to ting. Jeg behøvde derfor heller ikke at ha berørt det . . jeg haaber imidlertid, at grossereren ikke tar mig det ilde op, at jeg kom til at gøre det?

— Nej, gudbevars, hr. kandidat . . jeg er dem bare taknemlig! sa grossereren, efterhaanden fuldstændig beroliget ved Bødtkers alvorlig-ærbødige ansigts-udtryk.

— Vil de ikke sidde ned, hr. grosserer? Bødtker gjorde plads til ham ved siden av sig paa bænken. — Og faar jeg kanske lov at være vert? han bød ham et glas champagne og skøv cigarkassen over til ham.

— Takker . . takker — formegen ære!

Og grossereren løfted sit glas og sa skaal! Saa kremted han. Han var noget forlegen med, hvorledes han skulde begynde. Men diplomatisk maatte han være; han havde uden tvil en fin næse, kandidaten! Saa bestemte han sig endelig for den lette, spøgende form som den beste.

Digitized by Google

— Hm, hm . . ser de! begyndte han. Men for fanden, det lød jo ikke det mindste spøgende! Nej, nu havde han det!

— Naa . . de kvinde-kender . . hvem gir nu de prisen av damerne ikveld?

— J . . . a; frøken Ramm er vel den smukkeste!

— Ja, ikke sandt!

Grossereren glemte i sin iver aldeles sin spøgefulde tone.

Den anden smilte. Mon det ikke vilde være forsynet en velbehagelig gerning at føre disse to pragteksemplarer sammen?

Og han sa:

— Men hun duer ellers ikke noget, er jeg bange for!

— Duer ikke? . . hvorledes? . .

— Naar hun engang blir gift med en eller anden, mener jeg.

— Jamen . . . forstaar ikke . .

— Jo, sagen er, at jeg tror, der vilde være en pokkers liden udsigt til at faa udstyret hendes mand med den egtemændene tilkommende pandeprydelse.

— Men fy for fa . . gud være lovet, mener jeg . . nej, hvad er det, jeg siger . . spøgefugl . . ha, ha, ha . . spøgefugl . . ha, ha, ha . . .

Digitized by Google

Grossereren var umaadelig glad. Og ved Bødtkers ord forsvandt ogsaa den siste rest av den mistanke, han ikke havde kunnet fri sig for, nemlig, at Bødtker ogsaa elsked frøken Ramm. Men han vilde ikke vise sin glæde; han vilde være diplomatisk, vilde fremdeles holde den spøgende tone! Og da han syntes, han havde lét længe nok, sa han derfor:

— Det var som fanden . . . saa de tror, hun er dydig?

— Ja, paa sin vis!

— Paa sin? . . er man da dydig paa mere end én maade?

— Sa jeg paa sin . . . nej, der er da bare den ene maaden heldigvis!

— Ha, ha, ha . . spøgefugl . . ha, ha, ha. . . Men død og pine, jeg glemmer jo rent, at jeg har en dame derinde. Men saan er det . . . behageligt selskab. . . Naa, det er vel best at lægge sit ansigt i alvorlige folder, ellers tror hun sku straks, jeg har drukket formeget . . . ha, ha, ha! . . . Men skal ikke kandidaten danse?

— Nej, jeg maa vente lidt endnu, merker jeg. Den kalkunstegen, vi fik, ser de, hr. grosserer . .

Digitized by Google

— Ha, ha, ha . . . ja, jeg haaber, de undskylder, at jeg forsvinder, da?

— Jeg ber! Og han saa smilende efter ham.

Den tykke grosserer gik for højeste damptryk ind i salen igen.

Men sin dame saa han slet ikke efter. Det var frøken Ramm, hans øjne søgte.

Hun danste uophørlig. Det var ikke muligt for grossereren at nærme sig hende. Han stod og sveded av utaalmodighed. Og da han saa hendes store, straalende øjne vandre fra herre til herre, begyndte han atter at bli lidt urolig. Men saa mindtes han Bødtker; han stolte ubetinget paa ham i det kapitel. Og han blev rolig igen. Og lige efter hjerteklappende glad — hun havde set paa ham ogsaa!

Endelig var hun et øjeblik fri. Han ilte hen imod hende og bukked.

— Tusen tak, hr. grosserer, men jeg er saa træt!

Grossereren danste nemlig aldeles gyselig.

— Ærede frøken . . jeg havde ogsaa tænkt . . jeg tænkte mig nemlig, at de muligens kunde være træt . . . tænkt at spørre dem, om de ikke vilde gaa en liden tur i haven . . virke forfriskende . . vilde gerne tale . . med dem, om de

Digitized by Google

. . vilde gøre mig den ære . . vise mig den ære . .

Grossereren blev saa forvirret under hendes straalende blik.

Og hun tog hans arm. Nu vilde det altsaa komme; men hvad skulde hun svare ham?

Og da de kom ud paa verandan, saa hun dvælende hen paa Bødtker, som fremdeles sad der — han saa dvælende paa hende igen.

Grossereren la ikke merke til det. Han gik og studerte paa, hvorledes han skulde begynde. Om det ikke vilde være ganske hensigts-passende først at tale let, spøgende; det havde vist sig saa heldigt for lidt siden?

Og han sa smilende:

— La de merke til, at candidatus jus Bødtker sad paa verandan, frøken Ramm?

— Candidatus juris Bødtker . . . nej, sad han der?

— Jo, han sad der! . . Men det heder nu candidatus jus, frøken Ramm, la han godmodig leende til. Men det er en meget almindelig fejltagelse at si juris, det indrømmer jeg.

Hun saa forbauset paa ham.

— Jeg er sikker i min sag, frøken Ramm . . jeg har det fra hr. Bødtker selv.

Digitized by Google

— Naa, saa . . . imbecile! la hun til for sig selv.

— Han er kvinde-kender, den samme Bødtker, vedblev grossereren og saa beundrende paa hende; — han talte om dem!

— Saa . .

Hun skjulte udmerket sin begærlighed efter at erfare, hvad han havde sagt.

— Han sa, de var den smukkeste dame, han kendte!

Grossereren — berust av sin kærlighed, som han var — følte sig aldeles overbevist om, at det var det, han havde sagt.

— Ja, hr. Bødtker kan smigre, sa hun med et koket smil.

— Nej, der gør de ham uret, frøken Ramm; jeg er ganske enig med ham i, at de er den smukkeste kvinde, jeg kender.

— Det viser bare, at de ogsaa er en smigrer! sa hun og lo.

— Nej, frøken . . . jeg gir dem mit ord som gentleman paa, at jeg ikke smigrer dem.

Han stanste og saa meget højtidelig ud. Hun sænkte blikket.

Deroppefra lød tonerne dæmpet ned til dem; en champagnekork knalded.

Digitized by Google

— Nej . . jeg smigrer dem ikke, frøken Ramm! gentog han alvorlig.

Hun skønte paa tonefaldet, at nu kom det.

Og han vedblev:

— Jeg har bestandig søgt at holde mig det valgsprog efterrettelig, højstærede frøken Ramm: sandheden er et herligt klenodie! Og derfor vil jeg i denne stund, da alt hviler (en champagnekork knalded i det samme og nødte ham til at stryge den »højtidsfulde stilhed«), i denne stund, da alt . . . det vil si, i denne stund vil jeg si dem sandheden . . og det er, at jeg har elsket dem fra den første stund, jeg havde den ære at se ind i deres om kvindelighedens skønneste egenskaber vidnende klare øjne, at jeg i dem ligesom har set et komplex av deres hele væsen, hvor dyden indtar den første plads, og . . ja . . saaledes elsked jeg dem. Men da jeg saa alt dette og sa til mig selv, at jeg elsked dem av mit ganske hjerte og av mit ganske sind, saa sa jeg ligeledes selvfølgelig til mig selv: hvad har du at by hende til gengæld? . . Jeg kunde by dem alle rigdommens behageligheder; men størsteparten av dem har de jo allerede før, og for det andet: vilde det saa være nogen passende valuta for en kvinde som dem? . . Ja, for første gang i mit liv, højstærede frøken, saa jeg ikke den store

Digitized by Google

betydning, som mit jordiske gods har . . og jeg blev modløs. Men naar de saa paa mig, saa fik jeg imidlertid atter mod, og naar deres fyrige, straalende øjne ikke saa paa mig, følte jeg atter fortvilelsen aabne sine avgrunde i min barm. Og saaledes gik det til idag . . indtil denne stund. Nu har jeg ikke kunnet holde mig længere, min kærlighed har brudt alle baand . . deres fine, lille haand er det nu, som skal rejse min lykkes taarnsmykte hus eller omstøde det i grus . . og jeg tillader mig herved i ærbødighed at anholde om deres haand og tegner med højag . . nej, det vil si . . ja, højstærede frøken Ramm, de ved nok, hvad jeg vil si . . jeg føler mig saa forvirret, saa modløs, saa . .

— Kære hr. grosserer, det er et meget smigrende tilbud, de gør mig; men det kommer saa overraskende, at . .

— Overraskende! . . o nej, frøken Ramm; de maa ha set, hvorledes min kærlighed . .

— Og desuden, det er jo et saa vigtigt skridt, at . .

— At de vil ha betænkning . . ja, ja, intet er rimeligere end det! udbrød han straalende glad. Men de avskyr mig altsaa ikke, frøken Ramm . . jeg kan faa lov til at haabe?

— Jeg kan kun si dem saa meget, hr. gros-

Digitized by Google

serer, at jeg nærer den største agtelse for dem.

— Aa . . er det virkelig sandt? — tak! . . tusen tak! Da skal jeg vente med frejdigt mod . . . aa, dyrebare frøken Ramm . .

— Skulde vi ikke nu vende tilbage til selskabet? avbrød hun ham med et smil. — Man kunde muligens ellers savne os!

Hun la sin arm i hans, og de vandred tilbage opover mod huset.

Grossereren gik i salige drømme. Han følte sig aldeles sikker paa, at hun vilde bli hans kone. Ti han var efter hendes hele opførsel saa temmelig paa det rene med, at hun elsked ham. Hvorfor hun ikke sa ja med det samme, var vel, fordi hun først vilde undersøge, om hun ogsaa kunde ha fuld tillid til ham med hensyn til andre kvinder, om han var nogenlunde »ren«. Det var jo blet mode paa det siste! Og han kunde gudskelov være ganske rolig der. Det var over et halvt aar siden, han brød med Josefine; ja, han vidste ikke, om hun var i byen mere engang!

Da de naadde verandan, spurte han, om han ikke maatte ha den ære at drikke et glas champagne med hende.

— Faar jeg lov at være med? spurte Bødtker.

Digitized by Google

Han rejste sig og kasted den udrøgte cigar ud i gruset.

— Ja, vær saa god! sa grossereren. Han havde gerne set, at alverden var blet med paa det. Det vil da si! la han til og stopped forlegen; han spekulerte paa, om det kanske burde ha været hans dame, som gav denne tilladelse.

Musiken stanste derinde, og verandan fyldtes efterhaanden av damer og herrer.

Bødtker holdt øje med grossereren og frøken Ramm. Han ante, hvad der var foregaat. Men av maaden, hvorpaa hun besvarte hans blik, fik han ogsaa en anden anelse . . . .

Han gled hen paa siden av hende og begyndte at tale sagte med hende.

Grossereren var kommet et stykke bort og stod og strakte hals, forat hun kunde opdage ham, naar hun vilde sende ham et blik. Men hun sendte ham jo intet blik! Da han lige skulde til at bli fortvilet, kom han heldigvis paa den idé, at hun bestemt undlod at gøre det, forat ingen skulde fatte mistanke. Aa, de kvinder, de kvinder!

Han blunked forstaaende til sin ven Bødtker — de kendte kvinderne de!

Og Bødtker besvarte hans blunken. Saa bøjed han sig mod frøken Ramm:

— Hvad synes de om grosserer Blom?

Digitized by Google

— Jeg synes, han er meget hyggelig! sa hun. Og jeg finder det ikke videre pent av dem at faa ham til at kalde dem candidatus jus.

— Tilgiv mig! bad han blødt. Jeg skal ikke gøre det mere; jeg angred det ogsaa, straks jeg havde gjort det. Jeg liker ham i grunden saa godt; efter det, de sa, liker jeg ham endnu bedre.

Hun saa paa ham. Hun havde en ubehagelig fornemmelse av, at han ikke mente, hvad han sa. Men hun spurte blot:

— Hvad var det, jeg sa, da?

— De sa, at de likte ham!

Nu smilte hun til ham.

Han la hendes arm i sin.

— Jeg har næsten ikke faat tale med dem ikveld! sa han, idet de langsomt gik nedigennem haven.

— Er det mig, de vil bebrejde det? spurte hun med et smil.

— Nej, skønne frøken Astrid . . . jeg vil aldrig noget, som jeg ikke magter.

Han gav hendes arm et næsten umerkeligt tryk. Men hun følte det. Og han havde kaldt hende Astrid, noget, han aldrig havde gjort før — og ømt, med en svag skælven i stemmen! Hun sammenligned ham uvilkaarlig med den anden; plebejeren!

Digitized by Google

Men Bødtker vedblev fortrolig, halvsagte:

Jeg har været sørgmodig ikveld; jeg har følt mig saa ene!

— Hvorfor kom de ikke ind til os andre?

— Fordi jeg der vilde følt mig endnu mere ene . . . ved at se dem!

— Mig? . . hvorledes?

— Se dem beundret, feteret, omsværmet av alle disse andre . . . jeg synes dem fordringsfuld, gør jeg ikke?

Hun havde altsaa ikke gjort ham uret — han elsked hende! Og hun, som et eneste øjeblik virkelig havde tænkt paa at ta Blom! Men hun kunde ikke ha tænkt paa det; det forekom hende aldeles ufatteligt, som hun stod der og saa hans elegante skikkelse for sig.

— Jeg synes dem fordringsfuld, gør jeg ikke? hvisked han.

— Nej! hvisked hun tilbage.

Han tog hende om livet og trykked hende ind til sig; hun lod ham gøre det. Han kyssed hendes læber; ogsaa det lod hun ham gøre. Saa hvisked han igen:

— Min søde lille fugl . . . merker du, hvorledes blodet banker i mit legeme? . . ser du mørket omkring os, saa tæt, saa rødmende, saa lokkende? . . Forekommer det dig ikke som et

Digitized by Google

kærlighedens brudekammer dette sted? . . som vort brudekammer?

Hun rev sig pludselig ud av hans hede favntag.

— Hvad mener de, min herre?

Men han sa rolig smilende:

— De kan ikke tro, frøken Ramm, hvor glad jeg er over at ha mødt en dydig kvinde . . saanne fejltagelser er saa sjeldne!

Hun betvang med opbydelse av alle sine kræfter raseriet, hun var i; ja smilte endog, da hun udbrød:

— De burde skamme dem over de daarlige tanker, de har havt om mig . . . men jeg faar vel tilgi dem i betragtning av, at jeg har vundet et veddemaal derved!

— Et veddemaal?!

— Ja, med min forlovede, grosserer Blom. Han paastod, de var kvinde-kender, jeg paastod det modsatte . . . og saa vedded vi. Det synes dem kanske underlig, at jeg ikke fortalte dem det før! Men isaafald havde jeg vist neppe faat dem med paa denne spadsertur, og isaafald . . . kunde det ha varet længe, inden jeg havde vundet min pariserkjole, ikke sandt?

Og hun lo.

— Og jeg gratulerer . . med forlovelsen som med veddemaalet. Hr. grosserer Blom er . . .

Digitized by Google

ja kortsagt, jeg ved ikke, hvem jeg mest skal misunde: ham eller dem . . og derfor er det kanske klogest ikke at misunde nogen av parterne!

— Det tror jeg ogsaa, sa hun og smilte. Man bør aldrig bygge hverken misundelse eller had eller kærlighed eller, hvad det nu kan være, paa nogen, som man ikke kender.

— Ikke kender?

— Ja, de maa dog indrømme, at deres forstaaelse av os kvinder nylig viste sig yderst svag . . og hvad berettiger mig til at tro, at deres forstaaelse av manden er stort sterkere?

— Nej, de har ret! sa han smilende og saa paa hende.

Hun havde hans dybeste beundring. Hun var superb i sit slags! Han følte sig formelig liden ved siden av hende. Han tænkte endog ved sig selv, at det slet ikke vilde ha været det dummeste, han kunde gjort, om han for lidt siden havde hentydet til prest og klokker.

De nærmed sig atter verandan.

— Der staar hr. grossereren og venter . . . paa udfaldet av veddemaalet formodentlig! føjed han til og smilte. De undskylder kanske, at jeg anbefaler mig?

Og han hilste hende og gik ind til de dan-

Digitized by Google

sende. I forbigaaende hvisked han grossereren et gratulerer! i øret.

Denne blev purpurrød med det samme og saa forvirret paa Frøken Ramm.

— Han . . han . . gratulerte mig! stammed han.

Hun la med et ømt smil sin arm i hans.

— Ja, jeg fortalte ham, at jeg elsked dig! sa hun lavt og mygt. Jeg havde rigtignok ikke tænkt at si ham det, hverken ham eller dig . . endnu! la hun skelmsk til. Jeg vidste jo ikke engang, at jeg elsked dig!

— Men? . . hvorledes? . .

— Jo, han fridde til mig, ser du . . og da gik det pludselig op for mig, at . . . .

Hun fuldførte det ikke, men sendte ham et koket blik.

Der var ingen andre paa verandan i dette øjeblik. Derfor lod hun ham faa lov til at lægge armen om hende. Han var saa kælen. Han stod saan og smaatrykked hende ind til sig med korte mellemrum.

Han syntes, det var dejlig at være forlovet.

Og pludselig følte han trang til at si noget smukt, noget poetisk. Men hvad skulde det være?

Han havde det! Han havde jo været poetisk før ikveld, sammen med de andre, da de kom ud paa verandan og saa løgterne, som lyste . . og . .

Digitized by Google

løgterne ja . . . som lyste . . . saa smukt . . saa udmerket smukt . . .

Og idet han lod haanden, som han havde fri, gøre en svingning nedover mod haven, hvisked han glædestraalende:

— Hvor romantisk, du! . . hvor romantisk! . .

Digitized by Google

DEN DØDE SVALE.

Digitized by Google

Digitized by Google

Arm i arm vandred veninderne bortover vejen.

Det var en dag i september; klar, blank, stille. Paa engen, som skraante svagt mod den mørke granskog, stod græsset blødt og grønt og frodigt igen, efter første gangs slaat. Langt borte saa de kørne — med ludende hoder og med halerne i ensformige svingninger for at holde fluerne undav. Og bjeldeklangen naadde dem nu og da — dæmpet, indsmigrende. I birketrærne var stænk av lysegult, og indigennem det lille skogholt, som de havde tæt ved, saa de røde farver paa lynget. Højt over dem kredsed svalerne; de øved sig til rejsen.

De var alvorlige begge to, baade Helga og Johanne. Den siste, fordi hun saa, at hendes veninde var det. Hun saa spørgende paa hende.

Da brast Helga pludselig i graat.

— Nej, men Helga . . søde Helga . . vær nu fornuftig, er du snil! . .

Digitized by Google

— Aa, gid jeg var død! hulked hun heftig.

De stanste. Johanne la armen om hende, kyssed hende, strøg hende kærtegnende over kinden og talte til hende — kærlig, mildt, moderlig.

— Saa . . saa . . fortæl mig nu, hvad der gør dig bedrøvet, Helga min . . . saa, saa . . . kanske jeg kan hjælpe dig . . saa . . graat nu ikke mere . . saa . .

— Aa, ingen kan hjælpe mig! og hun hiksted og graat.

— Ja, men er det da saa rent slemt?

— Synes du kanske ikke, det er slemt, at Johannes Berg har gaat bort og forlovet sig med den væmmelige Ida Borgen? — og vreden tørked taarerne i hendes store, blaa øjne.

— Er det virkelig?! . .

— Ja, det er sandt . . . igaar gjorde han det. . . . Aa! — og hun begyndte igen at graate.

— Var du saa glad i ham da, Helga?

— Ja, ja . .

— Stakkars dig, Helga!

Og Helga slog armene om hende og graat eudnu heftigere end før.

— Jeg trodde ogsaa saa vist, det var dig, han holdt av, Helga!

Digitized by Google

Denne saa pludselig op med de siste taarer hængende i øjenhaarene.

— Gjorde du? . . aa, det var endda godt! Jeg har været saa bange for idag, at jeg kanske havde set fejl hele tiden: at det bare var mig, som hang efter ham.

— Nej langtfra . . tvertimod! . . og jeg synes, han har opført sig slet, uædelt. . . Jeg synes, du bør være glad, jeg, Helga, at du itide fik se, hvorledes han er. . . Tænk, om du skulde blet gift med ham og først da faat øjnene op for hans sande karakter!

— Aa, da skulde jeg nok vidst at hevne mig, sa hun trodsig.

— Nej fy, Helga . . det mener du ikke!

Jo, det mener jeg! . . jeg er blet slet, ond, jeg ogsaa . . ja, det er jeg . . . men det er han, som er skyld i det . . skyld i det altsammen! og taarerne kom paany — hun følte sig saa grænseløs ulykkelig.

Johanne tog hende om livet og førte hende ud i græsset.

— Lad os sætte os lidt her, Helga, og hvile og snakke sammen! og hun kærtegned hende ømt og deltagende.

— Tror du ikke, du med tiden kan glemme ham, Helga?

Digitized by Google

— Jo . . nej . . jeg ved ikke. Bare ikke Ida havde skønt saa godt, at jeg var glad i ham, saa!

— Ja, men det er nu ikke noget at skamme sig over det, kære, at du har været glad i ham. Det er paa ham, skammen falder . . . paa ham alene!

Helga sad og saa ned i sit fang og grunded over dette en stund.

Saa saa hun op med et nysgerrigt glimt i øjnene og sa:

— Men kan du skønne, hvorfor han tog Ida? . . Hun ser jo ud som bare fedt og fregner; men det gør da ikke . . . og hun blev rød og saa ned.

— Nej, det gør du ikke! sa Johanne alvorlig forsikrende. Og saa beundrende: Du er saa vakker, Helga . . jeg kender ingen, som er vakrere end dig!

Helga kunde ikke la være at smile lidt. Saa sa hun alvorlig igen:

— Men hvorfor tog han hende, da?

— Hun faar mange penge!

— Tror du virkelig, det var for pengenes skyld?

Johanne nikked betydningsfuldt.

— Jeg tror ogsaa det nu . . jeg er aldeles

Digitized by Google

sikker paa det. . . Det var lavt gjort av ham! . . Jeg vil aldrig kunne bli glad i nogen efter dette, det føler jeg . . .

— Sig ikke det, Helga . . du passer netop saa godt til at bli lykkelig!

Helga svarte ikke noget paa det. Hun sad og saa bortover i græsset. Hun syntes i grunden ogsaa, at hun passed til det . . . men nu var det jo forbi altsammen! . .

— Men hvad er det? sa hun med en gang og rejste sig. Aanej, se her, Jeanne, her ligger en sød liden svale død i græsset!

Hun løfted den forsigtig og strøg den over vingerne med lillefingeren.

Johanne gik hen til hende. Helga var saa optat av at klappe vingerne, at hun ikke la merke til et mylr av smaa, hvide orme, som krøb omkring paa hendes haand. Men Johanne saa dem og saa det dybe hul i fuglens bryst, hvorfra de vælded ud.

— Kast fuglen fra dig! sa hun hastig; ser du ikke, du blir fuld av mark!

Helga blev ganske bleg, da hun fik se dem. Krampagtig slængte hun fuglen fra sig og begyndte at ryste haanden.

— Stryg den av paa græsset!

Hun gjorde det, anpusten, febrilsk.

Digitized by Google

— Saa, nu er det vist bra, Helga!

— Nej, nej . . og hun vedblev. Hun turde ikke se paa haanden.

Først da Johanne havde faat fat i den og sagt, at der ikke fandtes en eneste mark mere, holdt hun inde.

Men hun var endnu ganske bleg, da hun hvisked:

— Aa, der kom en saan angst over mig, Jeanne, da jeg saa alle ormene. . . Jeg blev med en gang saa forfærdelig bange for at dø, du! — og hun saa, uden at vide av det, ængstelig spørgende ind i venindens øjne.

Men denne omfavned hende og sa spøgende:

— Jeg er sikker paa, du blir minst otti aar, Helga!

Og tæt omslynget — hun følte en saan tryghed ved at klynge sig til Jeanne — forlod de engen og vandred tilbage ad den samme vej, som de var kommet.

Digitized by Google

Indhold.

	Side
Erla	1
Still-leben	125
En opofrende sjæl	137
Hvor romantisk!	149
Den døde svale	171

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google